

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA

BILTEN
O SIGURNOSTI CESTOVNOG
PROMETA

2001.

Nakladnik

Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske

Kabinet ministra

Odjel za analitiku i razvoj

Za nakladnika

Josip Vresk

Urednik

Goran Volarević

Priredili

Indira Čizmić, dipl. ecc.

Miron Huljak, dipl. inž.

Lektorica

Kornelija Baloković Krklec

Tisak i naslovna stranica

Ministarstvo unutarnjih poslova RH

Naklada

500 primjeraka

ISSN 1331-2863

BILTEN JE TISKAN UZ POTPORU HRVATSKOG AUTOKLUBA

SADRŽAJ

Stranica

UVOD	2
BROJČANI POKAZATELJI O CESTOVNOM PROMETU	3
VOZILA I VOZAČI	4
CESTE	9
PROMETNE NEZGODE	10
Prometne nezgode s nastradalima po policijskim upravama	12
Prometne nezgode prema značajkama ceste	13
Prometne nezgode prema stanju površine kolnika	15
Prometne nezgode prema meteorološkim uvjetima	16
Vrijeme zbivanja prometnih nezgoda s nastradalima i njihove posljedice	17
Vrste prometnih nezgoda	19
NASTRADALI SUDIONICI U PROMETNIM NEZGODAMA	21
Posebna stanja	23
Vozači bez položenog vozačkog ispita	25
Nastradala djeca	27
Uporaba sigurnosnog pojasa i zaštitne kacige	27
Vrijeme smrti sudionika	28
Nastradali pješaci	29
Djeca pješaci	30
Stranci kao sudionici prometnih nezgoda	30
OKOLNOSTI KOJE SU PRETHODILE NEZGODI, POGREŠKE SUDIONIKA U PROMETU I POSLJEDICE	30
KAZNENA DJELA PROTIV SIGURNOSTI JAVNOG PROMETA	34
INTERVENCIJE I PODUZETE MJERE	34
ZAKLJUČAK	36
PRILOG I. - Tablični prikaz prometnih nezgoda s posljedicama po policijskim upravama i postajama	37
PRILOG II. - Raščlamba prometnih nezgoda mladih vozača	

U V O D

Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske već dvadeset osam godina izdaje svoju redovitu godišnju publikaciju "Bilten o sigurnosti u cestovnom prometu". Osim što su iskazani opći brojčani pokazatelji, koji se odnose na prikaz stanja sigurnosti u cestovnom prometu, u "Biltenu" su sadržani i podaci o stanju i kretanju te međusobnoj ovisnosti drugih, ne manje značajnih, čimbenika sigurnosti cestovnog prometa kao što su sudionici u prometu, vozila, stanje cestovne mreže i vrste cesta, okoliš i njegov utjecaj na sigurnost te podaci o prometnim nezgodama, njihovim uzrocima i posljedicama u usporedbi sa stanjem iz prethodnih godina.

Bilten je sastavljen po metodologiji praćenja koja se primjenjuje od 1995. godine i koja je većim dijelom u skladu s metodologijom praćenja prometnih nezgoda u većini europskih zemalja kao i s preporukama UN/ECE (United Nations/Economic Commission for Europe) o statističkom praćenju prometnih nezgoda.

"Tablični prikaz prometnih nezgoda po policijskim upravama i postajama" otisnut je na kraju u sklopu "Priloga I."

NAPOMENA: Sve brojčane vrijednosti i slovne napomene iskazane u zagradama (...) odnose se na 2000. godinu.

BROJČANI POKAZATELJI O CESTOVNOM PROMETU

Godina	1997.	1998.	1999.	2000.	2001.	INDEKS 01/00.
Broj registriranih vozila na motorni pogon	1 142 201	1 241 522	1 323 653	1 401 010	1 494 745	106,7
- pravna osoba	112 609	122 387	127 689	136 087	151 243	111,1
- fizička osoba	1 029 592	1 119 135	1 195 964	1 264 923	1 343 502	106,2
Broj registriranih motornih vozila	1 066 038	1 141 567	1 234 579	1 302 307	1 354 022	104,0
- pravna osoba	105 391	113 950	128 370	136 589	138 457	101,4
- fizička osoba	960 647	1 027 617	1 106 209	1 165 718	1 215 565	104,3
Broj novoregistriranih vozila na motorni pogon	141 693	114 789	111 023	113 687	135 914	119,6
- pravna osoba	19 687	17 099	14 782	17 267	25 651	148,6
- fizička osoba	122 006	97 690	96 241	96 420	110 263	114,4
Broj novoregistriranih motornih vozila	129 260	96 550	99 834	103 604	121 957	117,7
- pravna osoba	18 017	15 513	14 093	16 840	23 998	142,5
- fizička osoba	111 243	81 037	85 741	86 764	97 959	112,9
Broj stanovnika na jedno vozilo na mot. pog.	4,2	3,9	3,6	3,4	2,9	-
Dužina cesta u kilometrima	27 840	27 919	28 009	28 123	28 274	100,5
- autoceste	326	354	371	402	419	104,2
- poluautoceste i brze ceste	-	125	161	155	256	165,2
Broj prometnih nezgoda:	61 685	67 982	68 798	73 387	81 911	111,6
a) s nastradalim osobama	11 652	12 846	12 958	14 430	15 656	108,5
- s poginulim	645	569	589	578	577	99,8
- s ozlijeđenima	11 007	12 277	12 369	13 852	15 079	108,9
b) s materijalnom štetom	50 033	55 136	55 840	58 957	66 255	112,4
Broj nastradalih osoba	16 948	18 764	18 765	21 156	22 740	107,5
- poginuli	714	646	662	655	647	98,8
- ozlijeđeni	16 234	18 118	18 103	20 501	22 093	107,8
Broj zabilježenih kaznenih djela (članci 272. i 273. KZ RH)*	6 793	2 651	2 467	2 569	2 621	102,0
Broj počinitelja kaznenih djela *	6 312	2 518	2 356	2 439	2 475	101,5
Broj utvrđenih prekršaja	1 157 011	1 203 822	1 200 520	931 262	816 480	87,7
- za koje su podneseni zahtjevi za pokretanje prekršajnog postupka	433 441	300 715	307 590	186 966	193 181	103,3
- za koje su naplaćene novčane kazne	723 570	903 107	892 930	744 296	623 299	83,7
Broj vozača vozila na motorni pogon	1 628 919	1 701 736	1 753 749	1 801 817	1 857 292	103,1

VOZILA I VOZAČI

Zaključno s 31. prosincem 2001. godine u Republici Hrvatskoj registrirano je 1 494 745 vozila na motorni pogon - od čega 1 354 022 motornih vozila i 1 857 292 vozača. Gotovo svaki treći stanovnik imao je jedno vozilo na motorni pogon, svaki treći jedno motorno vozilo, a svaki drugi vozačku ispravu. Sve tri veličine gotovo su iste kao i prethodne godine. U odnosu na 2000. godinu broj registriranih vozila na motorni pogon veći je za 93 735 vozila ili 6,7%. Vozača je više za 55 475 ili 3,1 posto.

Novoregistriranih vozila na motorni pogon više je za 22 227 ili 19,6% u odnosu na prethodnu godinu.

Prema vrsti vlasništva kod fizičkih osoba bilo je 1 343 502 vozila na motorni pogon ili 89,9%, a kod pravnih osoba 151 243 ili 10,1% od ukupnog broja registriranih vozila. U usporedbi s prethodnom godinom, vozila u posjedu fizičkih osoba više je za 78 579 ili 6,2%, a u posjedu pravnih osoba za 15 156 ili 11,1 posto.

U posljednjih deset godina (1992. - 2001.), nakon izraženijeg pada u 1993. godini, povećao se broj registriranih vozila na motorni pogon za 392 643 ili 35,6%. Protekle je godine registrirano i 27 519 priključnih vozila, od čega 10 577 kod pravnih osoba, a 16 942 kod fizičkih osoba, što je za 1389 ili 5,3% više nego prethodne godine (kod pravnih osoba je više za 569 ili 5,7%, a kod fizičkih za 820 ili 5,1 posto). Novoregistriranih priključnih vozila bilo je 2112, a prethodne 1870 (njihov broj u stalnom je porastu).

Tablica 1

Opći podaci od 1992. do 2001.

Godina	Broj registriranih vozila na motorni pogon	Broj novoregistriranih vozila na motorni pogon	Broj stanovnika na jedno vozilo na motorni pogon	Broj vozača	Broj prometnih nezgoda		Broj poginulih osoba	Broj ozlijeđenih osoba
					Ukupno	S nastradalim osobama		
1992.	1 102 102	40 333	4,3	1 813 220	56 815	12 758	975	17 517
1993.	742 670	72 035	6,4	1 891 947	58 188	11 529	855	15 596
1994.	825 852	86 652	5,8	2 091 074	62 120	12 846	804	17 679
1995.	841 167	92 879	5,7	1 452 849	61 656	12 668	800	17 665
1996.	1 008 878	99 744	4,7	1 526 667	59 420	11 740	721	16 182
1997.	1 142 201	141 693	4,2	1 628 919	61 685	11 652	714	16 234
1998.	1 241 522	114 789	3,9	1 701 736	67 982	12 846	646	18 118
1999.	1 323 653	111 023	3,6	1 753 749	68 798	12 958	662	18 103
2000.	1 401 010	113 687	3,4	1 801 817	73 387	14 430	655	20 501
2001.	1 494 745	135 914	2,9	1 857 292	81 911	15 656	647	22 093

Tablica 2

**Registrirana vozila na motorni pogon, motorna vozila, osobni automobili
i vozači po policijskim upravama u 2001. godini**

Policijska uprava	Broj stanovnika u tisućama (prvi rezultati popisa 2001.)	Broj registri- ranih vozila na motorni pogon	Broj reg. motornih vozila	Broj osobnih automobila	Broj vozača	Broj stanovnika		Broj vozača	
						na jedno voz. na mot. pog.	na jedan osobni automobil	na jedno voz. na mot. pog.	na jedno motorno vozilo
REPUBLIKA HRVATSKA	4 381	1 494 745	1 354 022	1 195 450	1 857 292	2,9	3,7	1,2	1,4
Zagrebačka	1 074	404 929	383 962	338 494	490 504	2,7	3,2	1,2	1,3
Krapinsko- zagorska	142	43 564	37 698	33 226	52 849	3,3	4,3	1,2	1,4
Sisačko- moslavačka	184	53 799	44 961	40 590	68 753	3,4	4,5	1,3	1,5
Karlovačka	140	45 026	39 290	35 149	55 647	3,1	4,0	1,2	1,4
Varaždinska	184	63 813	52 284	45 428	73 894	2,9	4,1	1,2	1,4
Koprivničko- križevačka	124	42 943	33 584	29 648	49 191	2,9	4,2	1,1	1,5
Bjelovarsko- bilogorska	131	44 908	35 048	30 508	51 769	2,9	4,3	1,2	1,5
Primorsko- goranska	304	125 982	118 741	106 050	157 876	2,4	2,9	1,3	1,3
Ličko-senjska	52	15 256	13 261	11 556	16 552	3,4	4,5	1,1	1,2
Virovitičko- podravska	92	26 823	21 805	19 227	33 274	3,4	4,8	1,2	1,5
Požeško- slavonska	85	25 176	20 282	18 151	44 972	3,4	4,7	1,8	2,2
Brodsko- posavska	173	45 826	39 803	35 497	62 193	3,8	4,9	1,4	1,6
Zadarska	159	48 230	46 110	40 199	62 263	3,3	4,0	1,3	1,4
Osječko- baranjska	326	92 361	80 018	71 824	121 762	3,5	4,5	1,3	1,5
Šibensko- kninska	112	33 641	31 674	27 931	40 638	3,3	4,0	1,2	1,3
Vukovarsko- srijemska	198	49 103	43 192	38 926	74 809	4,0	5,1	1,5	1,7
Splitsko- dalmatinska	457	153 293	147 115	127 205	183 554	3,0	3,6	1,2	1,2
Istarska	206	98 811	92 148	81 862	114 139	2,1	2,5	1,2	1,2
Dubrovačko- neretvanska	122	39 733	37 647	33 037	52 332	3,1	3,7	1,3	1,4
Međimurska	116	41 528	35 399	30 942	50 321	2,8	3,7	1,2	1,4

U usporedbi s prethodnom godinom, osobnih je automobila u prošloj godini više za 6,3%, teretnih automobila za 6,0%, kombiniranih automobila za 2,3%, mopeda za 13,9%, motocikala za 11,1%, radnih strojeva za 13,1%, traktora za 8,8%, radnih vozila za 10,7 % i autobusa za 2,4 posto.

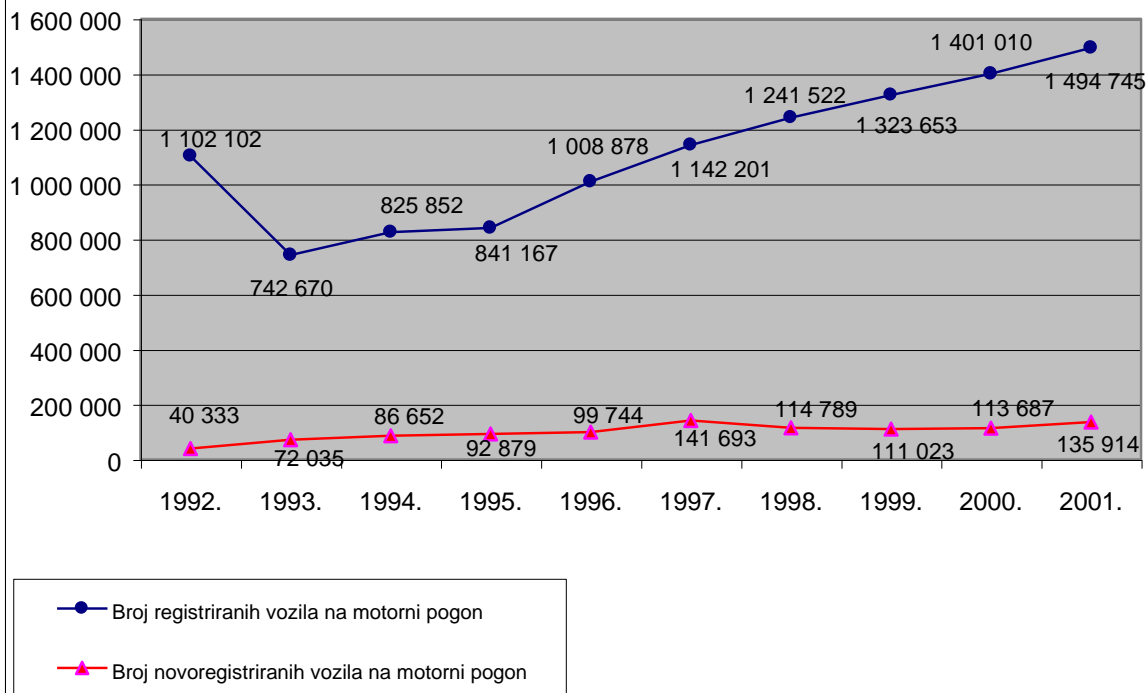
Novoregistriranih osobnih automobila u ovoj godini bilo je 108 633 što je za 15 760 ili 17,0 posto više u odnosu prema 2000. godini.

Tablica 3

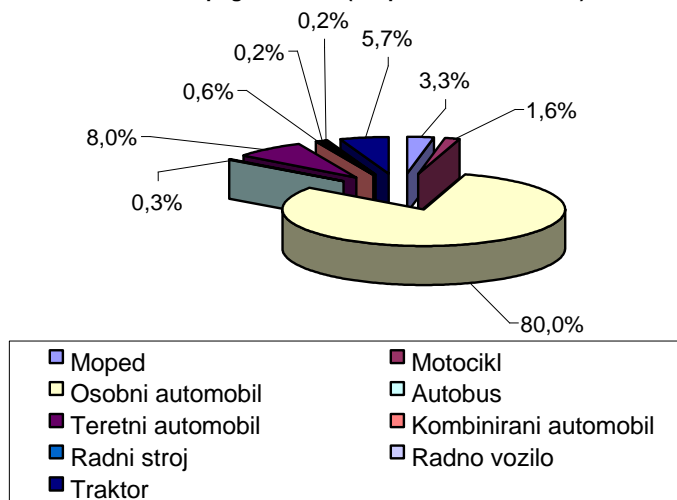
Registrirana vozila na motorni pogon prema vrstama vozila
po policijskim upravama u 2001.

POLICIJSKA UPRAVA	VRSTE VOZILA									
	UKUPNO	MOPED	MOTOCIKL	OSOBNI AUTOMOBIL	AUTOBUS	TERETNI AUTOMOBIL	KOMBINIRANI AUTOMOBIL	RADNI STROJ	RADNO VOZILO	TRAKTOR
UKUPNO RH	1 494 745	49 461	24 305	1 195 450	4 770	119 899	9 598	3 317	2 556	85 389
Zagrebačka	404 929	8 471	5 049	338 494	1 050	36 620	2 749	905	813	10 778
Krapinsko-zagorska	43 564	1 123	694	33 226	185	3 251	342	123	69	4 551
Sisačko-moslavačka	53 799	1 669	532	40 590	113	3 324	402	99	162	6 908
Karlovačka	45 026	1 189	407	35 149	122	3 363	249	96	94	4 357
Varaždinska	63 813	2 332	757	45 428	182	5 529	388	187	103	8 907
Koprivničko-križevačka	42 943	1 390	472	29 648	37	3 160	267	88	58	7 823
Bjelovarsko-bilogorska	44 908	1 394	521	30 508	456	3 233	330	97	50	8 319
Primorsko-goranska	125 982	6 017	2 532	106 050	493	8 972	694	253	210	761
Ličko-senjska	15 256	341	97	11 556	58	1 454	96	48	44	1 562
Virovitičko-podravska	26 823	867	311	19 227	28	2 007	232	60	18	4 073
Požeško-slavonska	25 176	809	234	18 151	106	1 573	218	48	41	3 996
Brodsko-posavska	45 826	1 650	514	35 497	121	3 358	313	155	84	4 134
Zadarska	48 230	1 887	555	40 199	176	4 825	355	80	61	92
Osječko-baranjska	92 361	3 735	897	71 824	335	6 268	694	276	141	8 191
Šibensko-kninska	33 641	1 830	843	27 931	173	2 603	124	39	66	32
Vukovarsko-srijemska	49 103	1 302	365	38 926	155	3 372	374	142	60	4 407
Splitsko-dalmatinska	153 293	5 677	6 154	127 205	569	12 631	556	197	245	59
Istarska	98 811	4 834	2 092	81 862	172	7 359	663	294	113	1 422
Dubrovačko-neretvanska	39 733	1 954	885	33 037	155	3 355	215	34	79	19
Međimurska	41 528	990	394	30 942	84	3 642	337	96	45	4 998

Grafikon 1: Prikaz kretanja broja registriranih i novoregistriranih vozila na motorni pogon od 1991. - 2001.

Grafikon 2: Udjel pojedinih vrsta vozila u ukupnom broju vozila na motorni pogon u 2001. (ukupno 1 494 745 vozila).

Od 1 857 292 vozača vozila na motorni pogon zabilježenih u prošloj godini, 1 206 866 ili 65,0% su muškarci, a 650 426 ili 35,0% su žene. Vozača je više za 55 475 ili 3,1% u odnosu na prethodnu godinu. Od navedenog broja, muškaraca je više za 24 209 ili 2,0%, a žena za 31 266 ili 5,1 posto.

Tablica 4
Vozači vozila na motorni pogon prema dobnoj starosti i spolu u 2000. i 2001.

		Godina	Ukupno	Godine života						
				do 18	19-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 i više
UKUPNO		2000.	1 801 817	24 309	226 391	438 138	458 197	374 774	197 730	82 278
		2001.	1 857 292	24 683	230 940	444 857	463 955	394 931	207 417	90 509
SPOL	Muškarci	2000.	1 182 657	17 590	137 767	258 994	284 621	253 485	154 904	75 296
		2001.	1 206 866	17 639	139 384	259 407	284 955	264 172	158 829	82 480
	Žene	2000.	619 160	6 719	88 624	179 144	173 576	121 289	42 826	6 982
		2001.	650 426	7 044	91 556	185 450	179 000	130 759	48 588	8 029

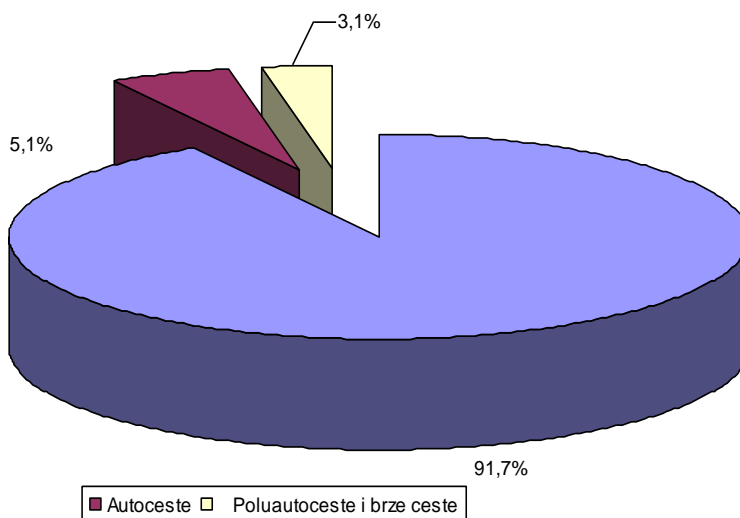
CESTE

Krajem prošle godine u Republici Hrvatskoj bilo je 28 274 km kategoriziranih cesta: 7467 km ili 26,4% državnih cesta, 10 510 km ili 37,2% županijskih i 10 298 km ili 36,4% lokalnih.¹ Od cjelokupne cestovne mreže 419 kilometara ili 1,5% su autoceste, a 256 kilometara ili 0,9% poluautoceste i brze ceste.²

Na jedan kilometar ceste dolazilo je 53 vozila (50).

Brzina porasta broja vozila u odnosu prema širenju cestovne mreže negativno utječe na prometnu sigurnost, a tomu pridonosi i vrlo loše stanje prometne signalizacije i cestovne opreme, okoliša, cestovnih objekata i inih pratećih sadržaja.

Grafikon 3: Udjel autocesta, poluautocesta i brzih cesta u ukupnoj duljini državnih cesta u 2001.

¹Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o razvrstavanju javnih cesta u državne ceste, županijske ceste i lokalne ceste (NN, br. 98 od 9. studenog 2001.)

² Podatak tvrtke "Prometis" d.o.o.

PROMETNE NEZGODE

Stanje sigurnosti cestovnog prometa u 2001. godini u odnosu prema prethodnoj godini obilježeno je blagim smanjenjem broja poginulih za 1,2%, ali porastom broja prometnih nezgoda za 11,6%, lakše ozlijeđenih osoba za 9,3% i teško ozlijeđenih osoba za 2,4 posto.

Zabilježeno je 81 911 prometnih nezgoda, od čega 15 656 ili 19,1% s nastradalim osobama - s poginulima 577 ili 0,7% i ozlijeđenima 15 079 ili 18,4% te 66 255 prometnih nesreća samo s materijalnom štetom.

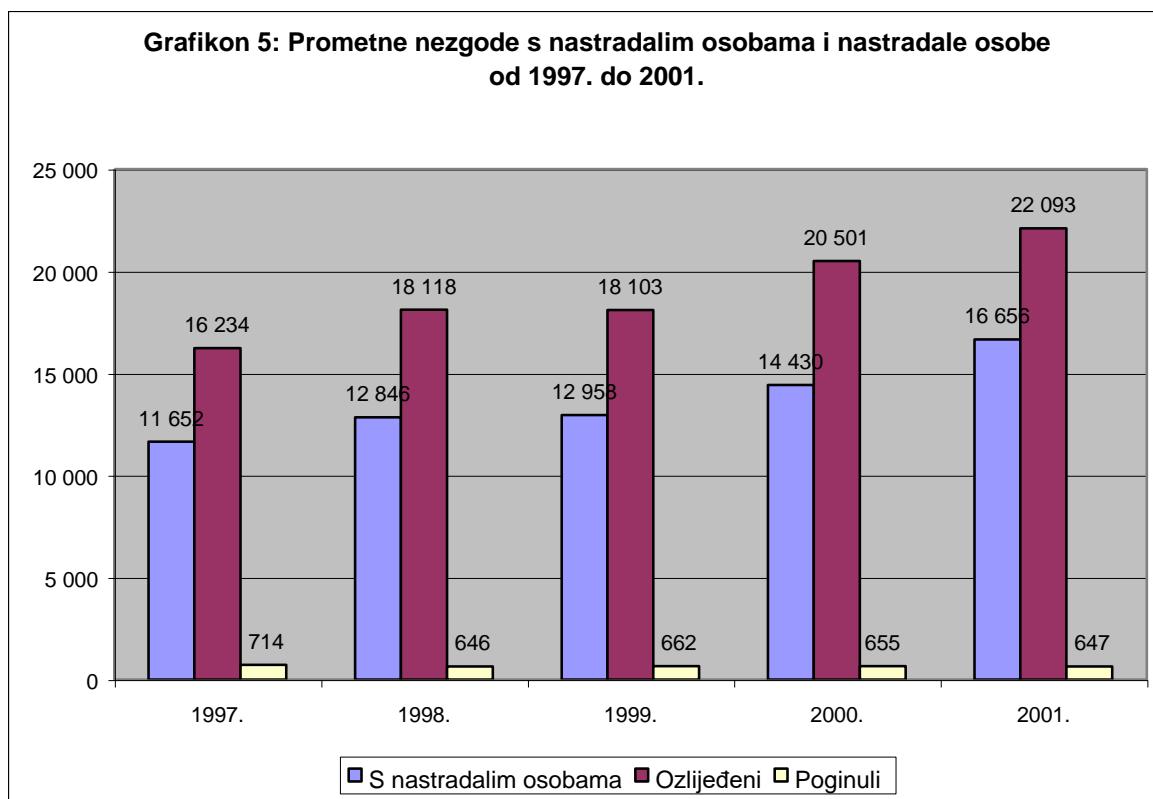
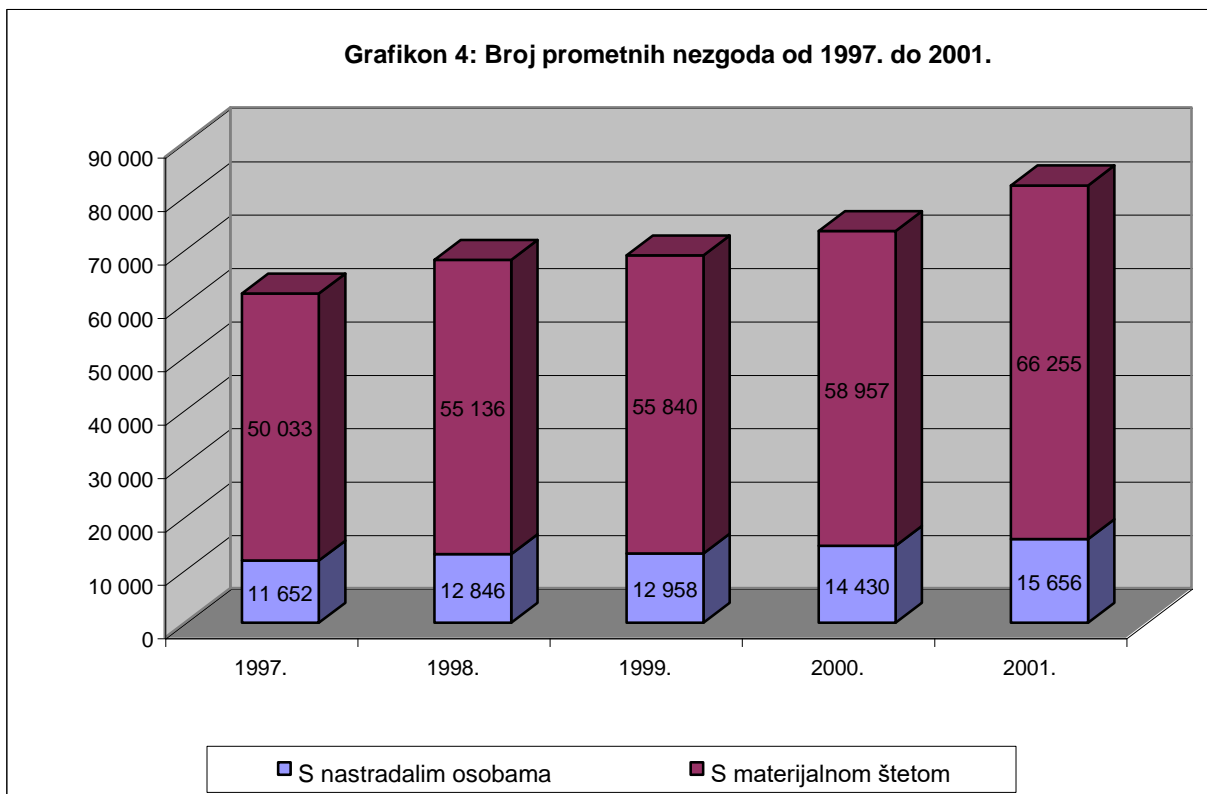
U usporedbi s 2000. godinom, prometnih nezgoda je više za 8524 ili 11,6 posto, a prometnih nezgoda s nastradalim osobama za 1226 ili 8,5 posto. Od toga je nezgoda s poginulim osobama manje za 1 nezgodu ili 0,2 posto. Nezgoda s ozlijeđenima manje je za 1227 ili 8,9 posto. Nezgoda samo s materijalnom štetom više je za 7298 ili 12,4 posto.

Tijekom prošle godine u nezgodama je sudjelovalo 153 367 vozila, od čega 15 078 ili 9,8 posto vozila inozemnih registarskih oznaka i 5698 ili 3,7 posto vozila nepoznatih registarskih tablica. Preostalih 132 591 vozilo hrvatskih registarskih oznaka čine 8,9% ukupno registriranih vozila na motorni pogon u našoj državi.

U protekloj je godini u prometnim nezgodama na hrvatskim cestama stradalo 22 740 osoba, od kojih 647 ili 2,8% smrtno (655 ili 3,1%), a 22 093 osoba ili 97,1% je ozlijeđeno (20 501 ili 96,9%). Uspoređujući podatke s podacima iz 2000. riječ je o smanjenju broja poginulih za 8 osoba ili 1,2%, ali povećanju broja ozlijeđenih osoba za 1592 ili 7,8 posto. Teško je ozlijeđeno 4604 osoba (4497) i 17 489 osoba lakše (16 004). Prosječno, svakog dana zabilježene su 224 (201) prometne nezgode, od čega 41 (38) s nastradalim osobama. U prosjeku svakoga dana stradale su 62 osobe (58), od kojih dvije smrtno (2).

Tablica 5
Poginuli i ozlijeđeni od 1997. do 2001.

Godina	Ukupno prometnih nezgoda	Poginuli			Ozlijeđeni		
		Ukupno	1997. = 100	Na 1000 nezgoda	Ukupno	1997. = 100	Na 1000 nezgoda
1997.	61 685	714	100,0	11,6	16 234	100,0	263,2
1998.	67 982	646	90,4	9,5	18 118	112,0	266,5
1999.	68 798	662	92,7	9,6	18 103	111,5	263,1
2000.	73 387	655	91,7	8,9	20 501	126,3	279,4
2001.	81 911	647	90,6	7,8	22 093	136,1	269,7

Prometne nezgode s nastradalima po policijskim upravama

Prema apsolutnim pokazateljima, od ukupnog broja nezgoda s nastradalim osobama u Republici Hrvatskoj, najviše je prometnih nezgoda bilo na području Policijske uprave zagrebačke 24,2%, zatim na području PU splitsko - dalmatinske 10,8% te PU primorsko - goranske 8,9 posto. Najmanje nezgoda s nastradalim osobama - 1,8 posto, zabilježeno je na području Policijske uprave ličko-senjske.

Poginulih osoba također je najviše bilo na području Policijske uprave zagrebačke 15,6%, potom na području PU splitsko-dalmatinske 10,2%, PU karlovačke 7,9% i PU primorsko-goranskoj 7,6 posto. Najmanje poginulih u prometu zabilježeno je u Policijskoj upravi ličko-senjskoj – 2,1 posto.

Prema broju prometnih nezgoda na tisuću vozila na motorni pogon na prvom je mjestu Policijska uprava ličko-senjska 18,0, Policijska uprava zadarska 14,8, šibensko-kninska 13,9, karlovačka 12,4, brodsko-posavska 12,0 i tako dalje.

Na sto tisuća stanovnika najviše je poginulih u Policijskoj upravi karlovačkoj 36,4 zatim u Policijskoj upravi šibensko-kninskoj 27,7 i ličko-senjskoj 26,8.

Prema broju ozlijeđenih osoba na sto tisuća stanovnika na prvom je mjestu Policijska uprava ličko-senjska s 829,2; potom Policijske uprave - splitsko-dalmatinska 796,2, zadarska 654,4, primorsko-goranska 611,3 i tako dalje.

Tablica 6

Prometne nezgode s nastradalim osobama i posljedice po policijskim upravama u 2001.

Policijske uprave	Broj prom. nezgoda	Broj nastradalih osoba		Na 1000 vozila na motorni pogon			Na 100 000 stanovnika	
		poginulo	ozlijeđeno	nezgoda	poginulo	ozlijeđeno	poginulo	ozlijeđeno
REPUBLIKA HRVATSKA	15 656	647	22 093	10,5	0,4	14,8	14,8	504,3
Zagrebačka	3 793	101	5 431	9,4	0,2	13,4	9,4	505,6
Krapinsko-zagorska	498	20	719	11,4	0,5	16,5	14,1	506,3
Sisačko-moslavačka	565	33	798	10,5	0,6	14,8	18,0	434,8
Karlovačka	560	51	825	12,4	1,1	18,3	36,4	588,8
Varaždinska	469	23	611	7,3	0,4	9,6	12,5	332,6
Koprivničko-križevačka	449	22	597	10,5	0,5	13,9	17,8	482,5
Bjelovarsko-bilogorska	469	18	627	10,4	0,4	14,0	13,7	477,4
Primorsko-goranska	1 407	49	1 861	11,2	0,4	14,8	16,1	611,3
Ličko-senjska	274	14	433	18,0	0,9	28,4	26,8	829,2
Virovitičko-podravska	312	19	415	11,6	0,7	15,5	20,6	449,2
Požeško-slavonska	277	15	397	11,0	0,6	15,8	17,7	469,5
Brodsko-posavska	550	29	786	12,0	0,6	17,2	16,8	454,4
Zadarska	713	28	1 040	14,8	0,6	21,6	17,6	654,4
Osječko-baranjska	817	33	1 228	8,8	0,4	13,3	10,1	376,2
Šibensko-kninska	467	31	677	13,9	0,9	20,1	27,7	604,1
Vukovarsko-srijemska	465	32	676	9,5	0,7	13,8	16,2	341,7
Splitsko-dalmatinska	1 695	66	2 417	11,1	0,4	15,8	14,4	528,9
Istarska	1 179	31	1 638	11,9	0,3	16,6	15,1	796,2
Dubrovačko-neretvanska	391	17	535	9,8	0,4	13,5	13,9	439,0
Međimurska	306	15	382	7,4	0,4	9,2	12,9	328,7

Prometne nezgode prema značajkama ceste

Ceste i njihove značajke, kao čimbenici sigurnosti u cestovnom prometu, bitno utječu na stvaranje uvjeta koji pogoduju nastanku prometne nezgode. Od sudionika u prometu, osobito vozača, zahtijevaju povećanu pozornost i opreznost glede načina vožnje i kretanja.

Najviše se prometnih nezgoda, njih 34 504 ili 42,1%, dogodilo na ravnim cestovnim smjerovima, što je u odnosu na 2000. godinu povećanje za 3 204 ili 10,2 posto. U tim je nezgodama stradalo 9 335 osoba (8749), poginulo 310 osoba ili 47,9% (306) i ozlijeđeno je 9025 osobe ili 40,9% (8443).

Na križanjima se dogodilo 24 501 ili 29,9% prometnih nezgoda. Nastradalo je 6139 osoba, poginulo ih je 76 ili 11,7%, a ozlijeđene su 6063 osobe ili 27,4%. U odnosu na prošlu godinu radi se o povećanju broja prometnih nezgoda za 2513 ili 11,4%, za 13 ili 14,6% je manje poginulih i za 606 ili 11,1% više ozlijeđenih.

U zavojima dogodilo se 14 521 ili 17,7% prometnih nezgoda, što je u odnosu na prošlu godinu povećanje za 1308 ili 9,9%. U tim nezgodama stradale su 6483 osobe (6158), poginulo 236 ili 36,5% (isto kao i prošle godine), a ozlijeđeno je 6247 osoba ili 28,3% (više za 325 ili 5,5%).

Osim navedenog, više se nezgoda zbilo na parkiralištima za 26,3%, na nogostupima za 17,0%, pješačkim prijelazima za 15,0%, mostovima za 47,0%, podvožnjacima za 7,5%, nadvožnjacima za 28,2%, a manje na biciklističkoj stazi za 42,8% i u tunelima za 17,7 posto.

Na cestovnim prijelazima preko željezničke pruge zabilježeno je 578 prometnih nezgoda, od čega 243 ili 42,0% na fizički zaštićenim prijelazima, 226 ili 39,1% na nezaštićenim prijelazima i 109 ili 18,9% na prijelazima sa svjetlosnom signalizacijom. U odnosu na 2000. godinu u prošloj godini riječ je o povećanju broja prometnih nezgoda na cestovnim prijelazima preko željezničke pruge za 6,3%. Povećan je i broj nezgoda na fizički zaštićenim prijelazima za 9,5%, na nezaštićenim za 2,3%, a na prijelazima sa svjetlosnom signalizacijom za 7,9 posto.

U tim su nezgodama stradale 164 osobe ili 0,7% (manje za 8 ili 4,7%), od kojih je 7 ili 1,0% poginulo (manje za osam osoba ili 53,3%), a 157 ili 0,7% ih je ozlijeđeno (isto kao i prošle godine).

Valjalo bi istaknuti da su se 243 nezgode, u kojima je stradala 21 osoba - jedna smrtno, dogodile u vrijeme kad je promet preko željezničke pruge bio fizički zaštićen i zatvoren, što je u odnosu na prošlu godinu za 23 ili 9,5% više nezgoda, ali je manje stradalo pet osoba ili 19,2%, dok je broj poginulih jednak prošlogodišnjem stanju.

Iako prometne nezgode na navedenim mjestima čine samo 0,7% od ukupnog broja prometnih nezgoda u Republici Hrvatskoj – 81 911, a stradale osobe 0,7, učestalost poginulih znatno je veća nego u drugim prometnim nezgodama. Prosječno je u svakoj 127. (112.) prometnoj nezgodi poginula jedna osoba, dok je na prijelazima

preko željezničke pruge poginula po jedna osoba u svakoj 83. (36.) prometnoj nezgodi.

Međusobnih sudara željezničkih i cestovnih vozila na motorni pogon zabilježeno je 67. U tim su sudarima stradale 42 osobe, od kojih sedam smrtno, a 35 je osoba ozlijeđeno. U odnosu prema 2000. godini sudara ove vrste je više za 12 slučaja ili 21.8 posto, a stradale su dvije osobe više. Među osobama koje su nastradale porastao je broj ozlijeđenih za šest osoba ili 20.1%, dok je poginulih za četiri ili 36.4% manje.

Prometne nezgode prema značajkama ceste u 2001.

Osobitosti ceste	Ukupno	Prometne nezgode		Nastradale osobe	
		Samo s materijalnom štetom	S nastradalim osobama	Ukupno	Poginule
UKUPNO	81 911	66 255	15 656	22 740	647
Križanje	24 501	20 087	4 414	6 139	76
- T- križanje	11 293	9 325	1 968	2 698	37
- Y- križanje	1 966	1 648	318	435	6
- četverokrako križanje	8 928	7 017	1 911	2 726	28
- kružni tok	570	525	45	62	1
- ostalo	1 709	1 540	169	215	4
- čvor u više razina	35	32	3	3	-
Cesta izvan križanja i čvorova	558	452	106	166	9
- most	344	281	63	94	4
- podvožnjak	72	61	11	18	2
- nadvožnjak	91	69	22	37	3
- tunel	51	41	10	17	-
Prijelaz preko želj. pruge	578	471	107	164	7
- fizički zaštićen	243	226	17	21	1
- svj. signalizacija	109	94	15	19	1
- nezaštićen	226	151	75	124	5
Zavoј	14 521	10 494	4 027	6 483	236
Ravni cestovni smjer	34 504	27 903	6 601	9 335	310
Parkiralište	5 656	5 553	103	126	4
Pješački prijelaz	161	41	120	126	1
Nogostup	213	156	57	58	1
Biciklistička staza	4	1	3	3	-
Ostalo	1 215	1 097	118	140	3

Prometne nezgode prema stanju površine kolnika

S obzirom na stanje površine kolnika najviše prometnih nezgoda, njih 56 996 ili 69,6%, dogodilo se na suhom i čistom kolniku. Od toga je bilo 11 092 prometnih nezgoda s nastradalim osobama, što je 70,8% od svih nezgoda s nastradalim osobama. U odnosu na prethodnu godinu to je za 5,1% više prometnih nezgoda i za 2,7 posto više prometnih nezgoda s nastradalim osobama. U tim je prometnim nezgodama poginulo 470 osoba ili 72,6% (78,3%), a ozlijeđeno ih je 14 191 ili 64,2% (73,2%).

Na mokrom kolniku dogodilo se 20 509 ili 25,0% prometnih nezgoda, od čega 3 968 ili 25,3% prometnih nezgoda s nastradalim osobama, što je u odnosu na prethodnu godinu, za 25,4% više prometnih nezgoda i za 24,7% više prometnih nezgoda s nastradalim osobama. U tim je prometnim nezgodama poginulo 156 osoba ili 24,1% (18,3%), a ozlijeđeno ih je 5305 ili 24,0% (23,9%).

Na suhom kolniku onečišćenom pijeskom ili šljunkom dogodilo se 1539 prometnih nezgoda ili 1,9%, od čega ih je 240 ili 1,5% bilo s nastradalim osobama, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 10,5%, dok je za 2,8% manje prometnih nezgoda s nastradalim osobama. Poginulo je 10 ili 1,5% osoba (manje za 28,6%), a ozlijeđene su 302 ili 1,4% (manje za 1,6%).

U odnosu na prethodnu godinu, prometnih nezgoda na neposutom zaleđenom kolniku više je za 45,0%, posutom zaleđenom više za čak 183,1%, kolniku prekrivenom razgrnutim snijegom za 267,7% i kolniku prekrivenom nerazgrnutim snijegom za 287,7 posto. U tim je prometnim nezgodama poginulo pet osoba ili 0,8%, što je više za 2 osobe ili 66,6 posto.

Prometne nezgode i nastradale osobe prema stanju površine kolnika u 2001.

Stanje površine kolnika	Prometne nezgode			Nastradale osobe		
	Ukupno	Samo s materijalnom štetom	S nastradalim osobama	Ukupno	Poginulo	Ozlijeđeno
UKUPNO	81 911	66 255	15 656	22 740	647	22 093
Suh-čist	56 996	45 904	11 092	14 661	470	14 191
Suh-pijesak, šljunak	1 539	1 299	240	312	10	302
Mokar	20 509	16 541	3 968	5 461	156	5 305
Blato	97	82	15	22	-	22
Snijeg-razgrnut	842	740	102	145	2	143
Snijeg-nerazgrnut	632	550	82	130	3	127
Zaleđen-posut	218	189	29	454	-	454
Zaleđen-neposut	648	569	79	1 422	-	1 422
Odron kamenja	46	43	3	76	-	76
Zemlja-suha	253	224	29	35	5	30
Zemlja-mokra	84	77	7	11	1	10
Ulje i slično	47	37	10	11	-	11

Prometne nezgode prema meteorološkim uvjetima

Najviše se prometnih nezgoda, njih 50 723 ili 61,9%, dogodilo po vedrom vremenu, od čega 9830 ili 62,8% prometnih nezgoda sa nastradalim osobama. U tim prometnim nezgodama poginulo je 419 osoba ili 64,8% od svih poginulih i ozlijeđeno je 13 620 osoba ili 61,6% od svih ozlijeđenih u prometnim nezgodama.

U usporedbi s 2000. godinom prometnih nezgoda je više za 5,7%, a više je i prometnih nezgoda s nastradalim osobama za 3,3 posto, ozlijeđenih za 2,8%, dok je poginulih manje za 7,9 posto.

Po oblačnom vremenu dogodilo se 16 761 prometna nezgoda ili 20,5%, od čega 3164 ili 20,2% prometnih nezgoda s nastradalim osobama (za 10,6% više prometnih nezgoda i za 8,2% više onih s nastradalim osobama). U tim je prometnim nezgodama poginulo 138 osoba (za 6,2% više), a ozlijeđeno je 4 414 osoba (za 7,4% više).

Po kišnom vremenu dogodilo se 11918 prometnih nezgoda ili 14,5%, od čega 2240 ili 14,3% prometne nezgode s nastradalim osobama (za 34,2% više prometnih nezgoda i za 31,5% više onih s nastradalim osobama). Poginule su 73 osobe (za 46,0 % više), a ozlijeđeno ih je 3438 (za 27,9% više).

Tablica 9

Prometne nezgode i nastradale osobe prema meteorološkim uvjetima u 2001.

Atmosferski uvjeti	Prometne nezgode			Nastradale osobe		
	Ukupno	Samo s materijalnom štetom	S nastradalim osobama	Ukupno	Poginulo	Ozlijeđeno
UKUPNO	81 911	66 255	15 656	22 740	647	22 093
Vedro	50 723	40 893	9 830	14 039	419	13 620
Oblačno	16 761	13 597	3 164	4 552	138	4 414
Kiša	11 918	9 678	2 240	3 511	73	3 438
Magla	607	464	143	220	6	214
Snijeg	1 726	1 476	250	367	10	357
Slana	16	14	2	3	-	3
Ostalo	160	133	27	48	1	47

Vrijeme zbivanja prometnih nezgoda s nastradalima i posljedice

Od 15 656 (14 430) prometnih nezgoda s nastradalim osobama, njih 10 216 (9090) ili 65.3 posto dogodilo se danju, 4870 (4784) ili 31.1 posto noću, 366 (344) ili 2.3 posto u sumrak i 204 (212) ili 1.3 posto u svitanje. S poginulim osobama danju je bilo 287 (299) prometnih nezgoda ili 49.7 posto, a noću 255 (245) ili 44.2 posto. S ozlijeđenima danju se dogodilo 9929 (8791) ili 65.8 posto, a noću 4615 (4539) ili 30.6 posto prometnih nezgoda.

U popodnevnim i večernjim satima, odnosno između 12 i 20 sati, događalo se najviše prometnih nezgoda s nastradalim osobama.

U razdoblju između 12 i 20 sati dogodila se 8371 ili 55.5 posto prometnih nezgoda od ukupnog broja prometnih nezgoda s nastradalim osobama (47.4 posto). U tom dijelu dana najviše se nezgoda, njih 2025, dogodilo između 17 i 18 sati.

Kao i prethodnih godina, izrazito najviše osoba, njih 269, poginulo je u jednoj četvrtini dana i to između 16 i 22 sata, što je 41.6 posto (37.8 posto), odnosno više od trećine poginulih.

Najkritičnije razdoblje tijekom dana je razdoblje između 18 i 20 sati kad je poginulo 96 osoba ili 14,8 posto (97 ili 14,8 posto), što znači da je u toj dvanaestini dana poginula gotovo jedna sedmina od svih poginulih u prometu.

Ozlijeđenih osoba, kao i poginulih, najviše je bilo u razdoblju između 18 i 20 sati. Ozlijeđena je 2591 osoba ili 11,7 posto (između 16 i 18 sati 2794 ili 12,6 posto).

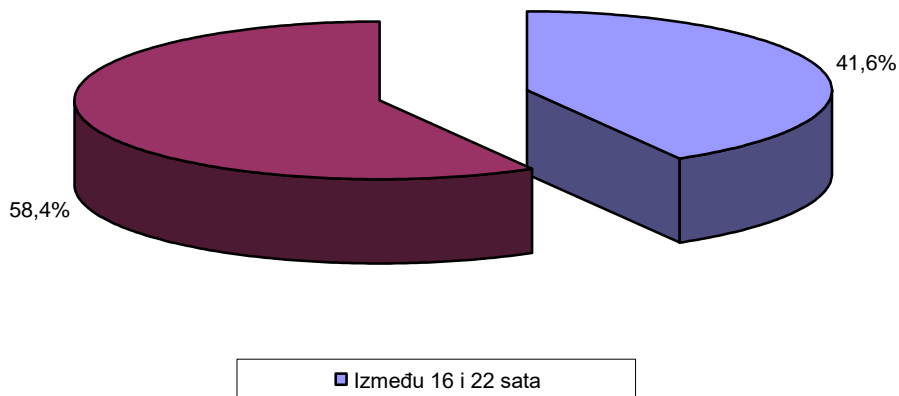
Prema danima u tjednu najviše nezgoda s nastradalim osobama dogodilo se petkom 2558 (2295), subotom 2430 (2450) i ponedjeljkom 2251 (1914), a najmanje utorkom 2035 (1825).

Nastradalih osoba najviše je nedjeljom: poginulo ih je 113, a 3604 je ozlijeđeno. Subotom je poginulo 105 osoba, a ozlijeđeno je 3559, a petkom su poginule 103 osobe, dok ih je 3504 ozlijeđeno.

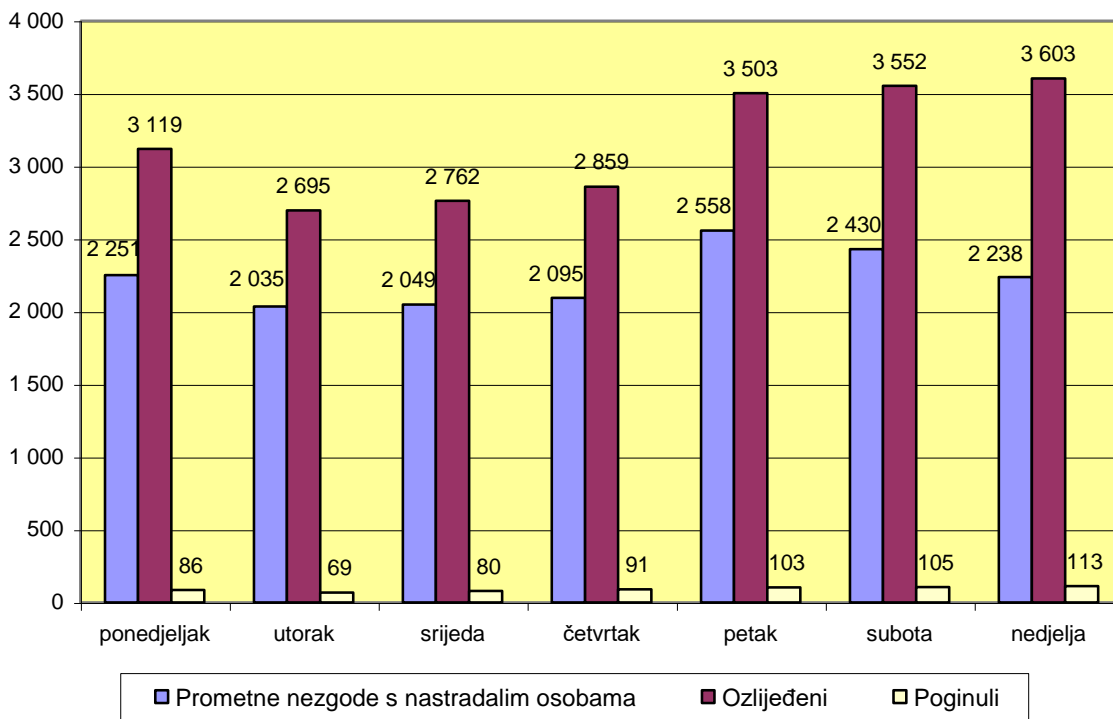
Posljednja tri dana u tjednu, godinama su najkritičnija. Tih je dana zbog vikenda promet znatno pojačan osobito na otvorenim cestama, a i broj putnika u vozilima veći je nego drugih dana. Tijekom ta tri dana dogodilo se 7229 (6938) prometnih nezgoda s nastradalim osobama ili 46.1 (48,1 posto), poginula je 321 (349) osoba ili 49.6 posto od svih poginulih (53.3 posto) i ozlijeđeno je 10 667 osoba ili 48.2 posto od svih ozlijeđenih (50.5 posto).

Uspoređujući pokazatelje prema mjesecima, najviše prometnih nezgoda s nastradalim osobama dogodilo se u kolovozu 1662 ili 10.6 posto (1458 ili 10.1 posto), zatim u srpnju 1660 ili 10.6 posto i u lipnju 1497 ili 9.5 posto (svibnju 1384 ili 9,6 posto). U navedena tri mjeseca poginule su 193 osobe ili 29.8 posto od svih poginulih, a ozlijeđena je 7041 osoba ili 31.9 posto od svih ozlijeđenih.

Grafikon 6: Smrtno stradale osobe između šesnaest i dvadeset dva sata u odnosu na ostali dio dana u 2001.

Grafikon 7: Prometne nezgode s nastradalim osobama i nastradale osobe po danima u tjednu u 2001.

Vrste prometnih nezgoda

Međusobnim sudarima vozila iz **suprotnih smjerova** dogodilo se 10 152 prometne nezgode ili 12,4% (12,8%), **bočnim sudarima** 16 992 ili 20,7% (19,7%), **naletom na pješaka** 2607 ili 3,2% (3,3%), **slijetanjem vozila s ceste** 10 549 ili 12,9% (9%), **sudarima sa željezničkim vozilima** 67 ili 0,1% (0,1%). Samo tih pet vrsta čine 49,3% od ukupnog broja prometnih nezgoda.

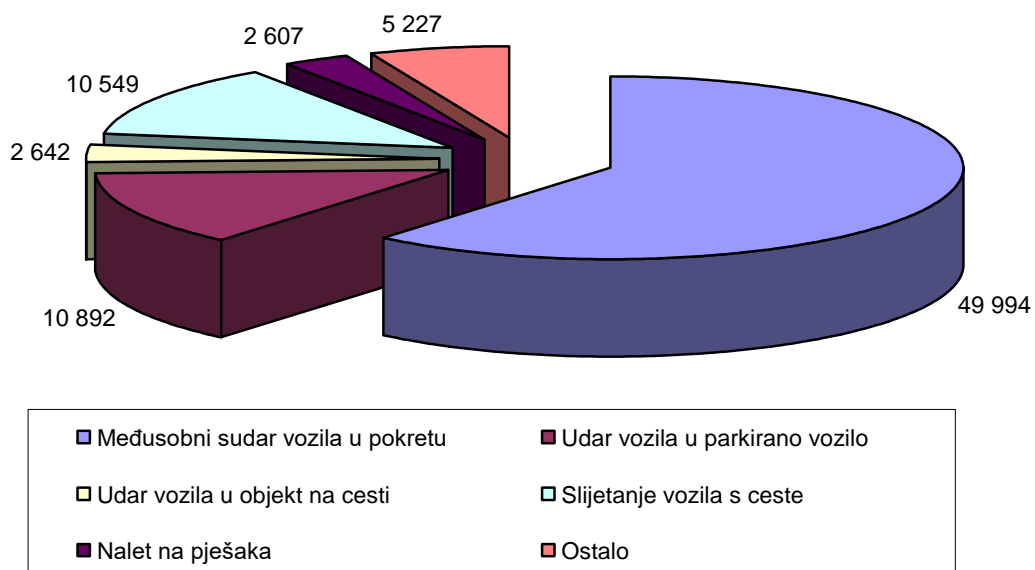
U pet navedenih vrsta prometnih nezgoda poginulo je 546 osoba ili 84,4% (83,5%) od broja ukupno poginulih, a ozlijeđeno je 16 258 osoba ili 73,5% (73,8%), što znači da upravo u tim vrstama prometnih nezgoda nastaju i najteže posljedice. Navedene su nezgode najčešće, a posljedica su grubih pogrešaka vozača, osobito zbog nepropisne i neprimjerene brzine, nepropisnog pretjecanja, nepoštivanja prednosti prolaza pješaka ili drugih vozila i tako dalje.

Tablica 10

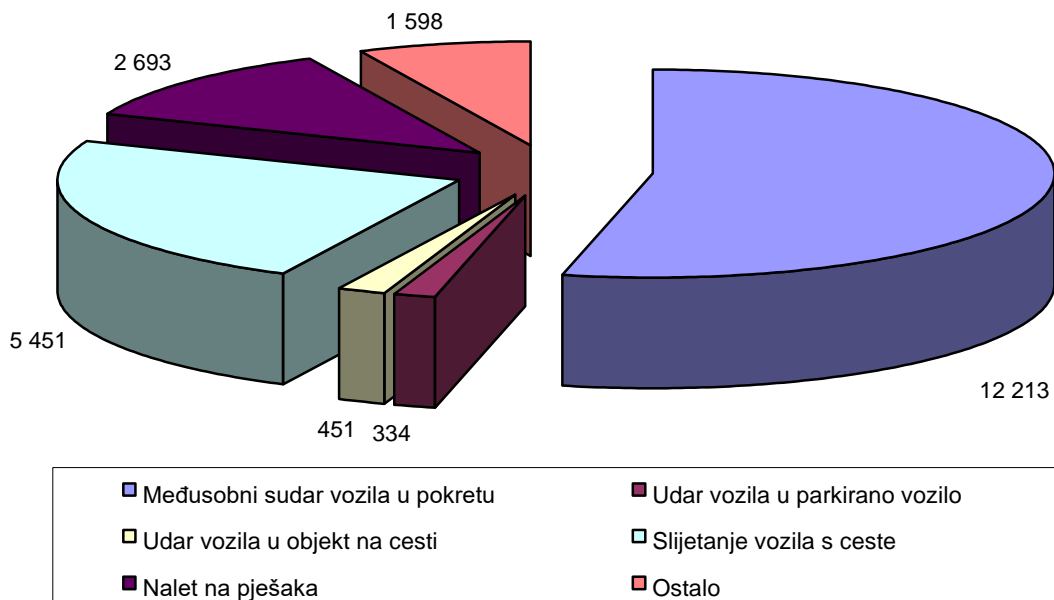
Vrste prometnih nezgoda u 2001.

Vrste prometnih nezgoda	Prometne nezgode		Nastradale osobe			
	Ukupno	%	Poginulo	%	Ozlijeđeno	%
Ukupno	81 911	100,0	647	100,0	22 093	100,0
Međusobni sudar vozila u pokretu	49 994	61,0	237	36,6	11 976	54,2
- iz suprotnih smjerova	10 152	12,4	172	26,6	4 678	21,2
- bočni	16 992	20,7	34	5,3	3 734	16,9
- usporedna vožnja	2 553	3,1	3	0,5	307	1,4
- vožnja u slijedu	16 705	20,4	27	4,2	3 182	14,4
- vožnja unatrag	3 592	4,4	1	0,2	75	0,3
Udar vozila u parkirano vozilo	10 892	13,3	7	1,1	327	1,5
Udar vozila u objekt na cesti	2 642	3,2	11	1,7	440	2,0
Slijetanje vozila s ceste	10 549	12,9	194	30,0	5 257	23,8
Nalet na biciklistu	672	0,8	37	5,7	536	2,4
Nalet na pješaka	2 607	3,2	139	21,5	2 554	11,6
Nalet na motociklistu	425	0,5	3	0,5	288	1,3
Sudar sa željezničkim vozilom	67	0,1	7	1,1	35	0,2
Nalet na životinju	1 253	1,5	0	0,0	44	0,2
Ostalo	2 810	3,4	12	1,9	636	2,9

**Grafikon 8: Prometne nezgode po vrstama nezgoda u 2001.
Ukupno 81 911 nezgoda.**

**Grafikon 9: Nastradale osobe po vrstama prometnih nezgoda u 2001.
Ukupno 22 740 stradalih.**

NASTRADALI SUDIONICI U PROMETNIM NEZGODAMA

U prometnim nezgodama sudjelovalo je 186 201 sudionik: vozača 142 165 ili 76,4%, 40 682 ili 21,8% putnika, 3079 ili 1,7% pješaka i 266 ili 0,1% goniča i devet jahača.

Od ukupnog broja stradalih osoba u naseljenim je mjestima stradalo 18 449 ili 81,1% (80,3%), a izvan naselja 4291 ili 18,9 (19,7%). To je razmjerno broju prometnih nezgoda u naselju 71 545 ili 87,3% (87,4%), odnosno izvan naselja 10 366 ili 12,7% (12,6%). U naseljima je poginulo 420 osoba ili 64,9% od ukupnog broja poginulih (73,1%), a 18 029 je ozlijeđeno, što je 81,6% od svih ozlijeđenih (80,6%). Izvan naseljenih mjesta poginulo je 227 osoba ili 35,1% (26,9%), a ozlijeđeno je 4064 osobe ili 18,4% (19,4%). U usporedbi s 2000. godinom u naseljenim je mjestima poginulo za 59 ili 12,3% manje osoba, a ozlijeđenih je više za 1515 ili 9,2%. Izvan naselja je poginulo za 51 ili 29,0% više osoba, a ozlijeđenih je više za 77 ili 1,9 posto.

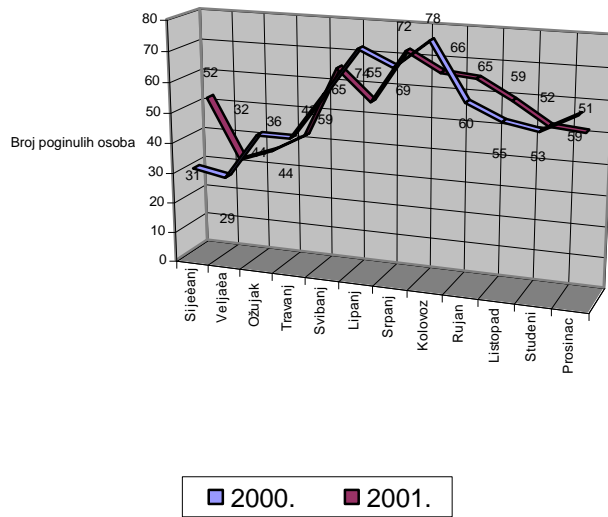
Prema kategorijama sudionika u prometu, kao i prijašnjih godina, najviše je poginulo vozača 335 ili 51,8%, zatim putnika 170 ili 26,3% te pješaka 142 ili 21,9%. Među ozlijeđenima također je najviše vozača 11 686 ili 52,9%, zatim putnika 7778 ili 35,2% te pješaka 2618 ili 11,9 posto.

U usporedbi s 2000. poginulih vozača u 2001. je manji za 27 ili 7,5%, kao i putnika za 16 ili 8,6%. Broj poginulih pješaka veći je za 35 ili 32,7%. Ozlijeđenih vozača više je za 1016 ili 9,5 posto, kao i putnika za 455 ili 6,2%. Broj pješaka koji su ozlijeđeni u prometnim nezgodama više je za 126 ili 5,1 posto.

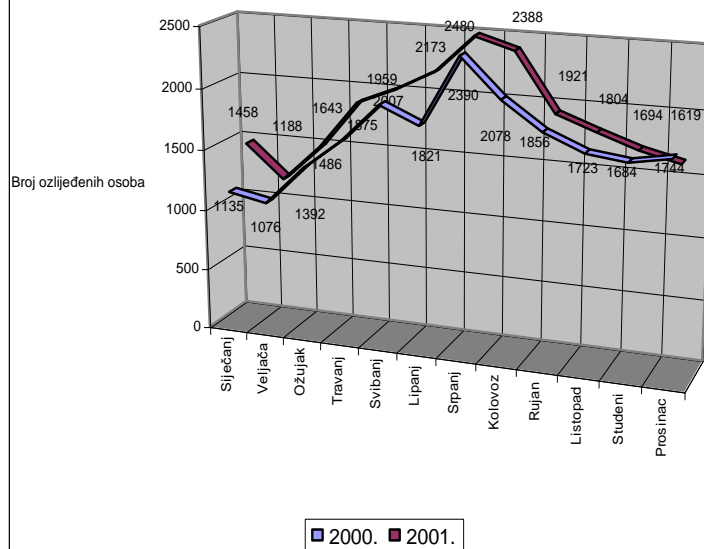
Prema životnoj dobi najviše je stradalo sudionika između 15. i 34. godine života. Stradalo ih je 11 764 ili 51,7% (53,4%), zatim između 35. i 54. godine njih 6066 ili 26,7% (24,7%), starijih od 54 godine 2797 ili 12,3% (12,1%) i **između 5. i 10. godine** 996 ili 4,4% (4,5%). Najmanje ih je stradalo u dobi do četiri godine, njih 424 ili 1,9 posto (2%) i između 11 i 14 godina života 693 ili 3,1 posto (3,0%).

Tablica 11							
Nastradale osobe prema svojstvu sudionika u 2001.							
Posljedice	Ukupno	Svojestvo sudionika					
		Vozač	Putnik	Pješak	Jahač	Gonič	
UKUPNO	U naselju	18 449	9 835	5 971	2 635	4	4
	Izvan naselja	4 291	2 191	1 972	125		3
POGINULO	U naselju	420	213	94	113		
	Izvan naselja	227	122	76	29		
Smrt na mjestu nezgode	U naselju	252	135	66	51		
	Izvan naselja	165	90	54	21		
Smrt tijekom prijevoza	U naselju	46	20	7	19		
	Izvan naselja	19	8	7	4		
Smrt do 30 dana	U naselju	122	58	21	43		
	Izvan naselja	43	24	15	4		
UKUPNO	U naselju	18 029	9 622	5 877	2 522	4	4
OZLIJEĐENO	Izvan naselja	4 064	2 069	1 896	96		3
Teško ozlijeđeno	U naselju	3 555	1 804	965	783	3	
	Izvan naselja	1 052	524	482	45		1
Lakše ozlijeđeno	U naselju	14 474	7 818	4 912	1 739	1	4
	Izvan naselja	3 012	1 545	1 414	51		2

Grafikon 10: Poginule osobe po mjesecima u 2000. i 2001.

Grafikon 11: Ozlijeđene osobe po mjesecima u 2000. i 2001.

Posebna stanja

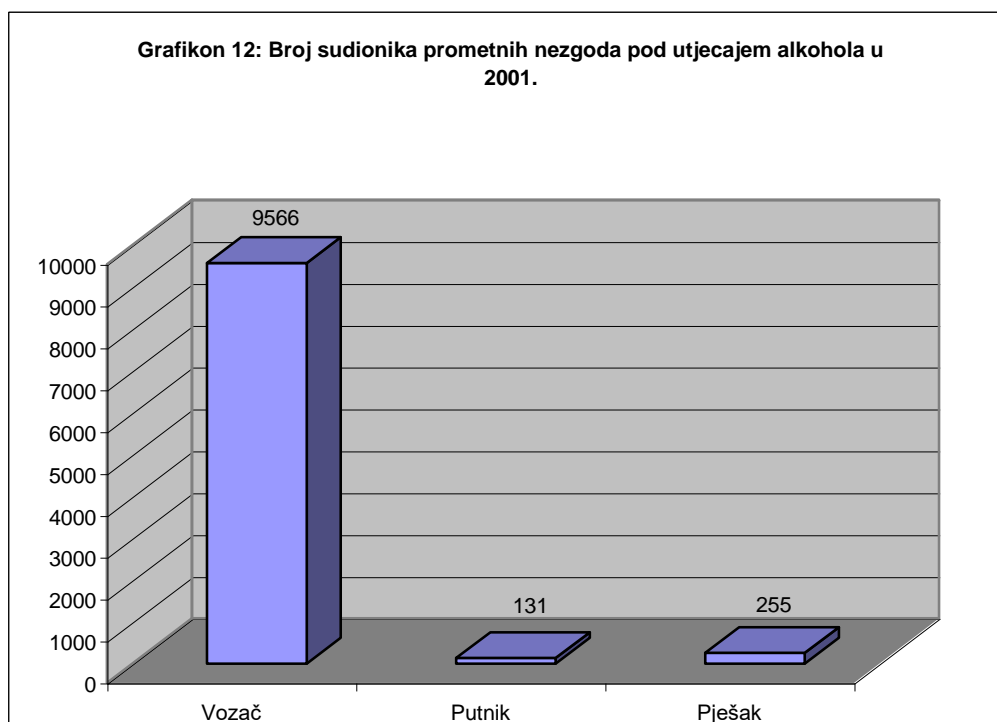
U prometnim je nezgodama sudjelovale su 9953 osobe (9908) pod utjecajem alkohola. Alkoholiziranih vozača bilo je 9566 (9583), 255 alkoholiziranih pješaka (215), 131 alkoholizirani putnik (109). Poginule su 123 osobe (114), a ozlijeđeno ih je 2150 (2210).

Pod utjecajem droge sudjelovalo je petnaest vozača (13) od kojih je jedan (jedan) poginuo, a troje (10) ih je ozlijeđeno i dva putnika od kojih je jedan poginuo..

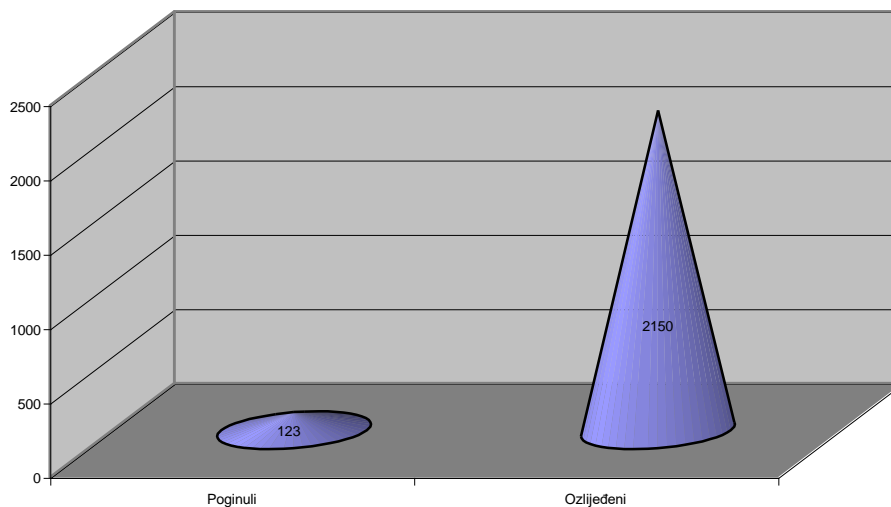
22 sudionika (10) prometnih nezgoda bilo je bolesno i to: 21 vozač (osam) i jedan putnik (jedan) od kojih je osam (7) osoba ozlijeđeno.

U prometnim nezgodama sudjelovalo je 189 umornih sudionika (229) i to: 182 vozača (224) i sedam putnika (četiri). Jedan je sudionik poginuo (jedan), a 33 su ozlijeđena (34).

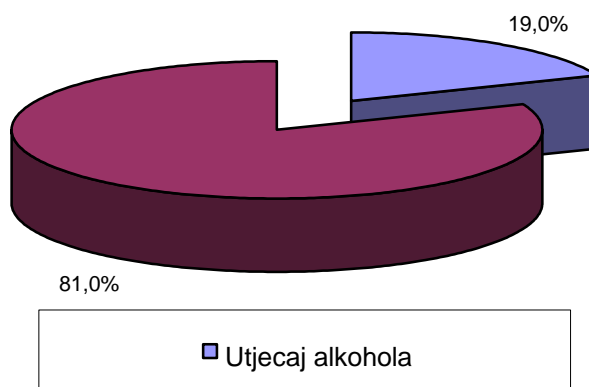
Pod utjecajem lijekova sudjelovale su 562 osobe (688) i to: 545 vozača (666), 14 putnika (13) i dva pješaka (devet) i jedan gonič. Poginule su tri osobe (sedam), a 39 ih je ozlijeđeno (73).

Grafikon 13: Posljedice alkoholiziranih sudionika prometnih nezgoda

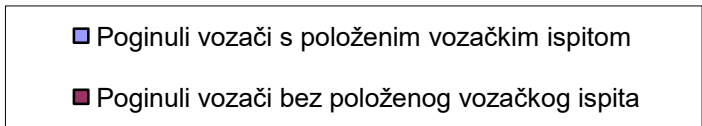
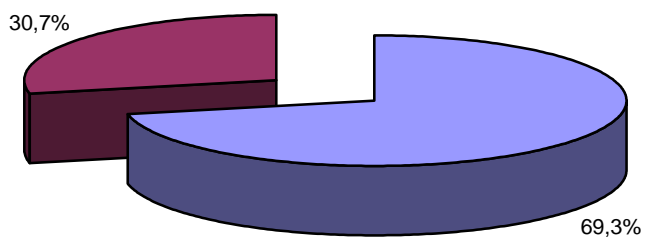
Grafikon 14: Poginuli pod utjecajem alkohola u odnosu prema broju svih smrtno stradalih u prometnim nezgodama

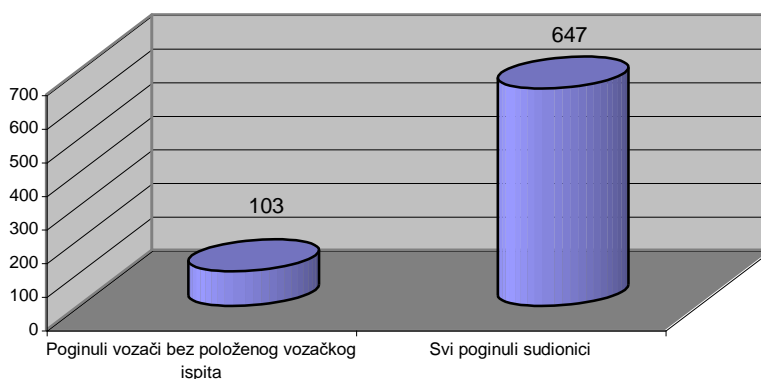
Vozači bez položenog vozačkog ispita

U prometnim nezgodama protekle je godine sudjelovalo 142 165 (128 216) vozača, od kojih 13 384 (7241) ili 9.4% bez položenog vozačkog ispita. Poginulo ih je 103 (101) ili 30.7% od ukupnog broja poginulih vozača, odnosno 15.9% od svih poginulih sudionika prometnih nezgoda. Ozlijeđeno je 2074 (2176) ili 17.7% od ukupnog broja ozlijeđenih vozača, odnosno 9.4% od svih ozlijeđenih sudionika prometnih nezgoda.

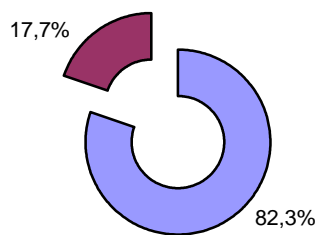
Grafikon 15: Poginuli vozači bez položenog vozačkog ispita u 2001. Ukupno 103 vozača.

Grafikon 16: Poginuli vozači bez položenog vozačkog ispita u odnosu na sve poginule sudionike prometnih nezgoda u 2001.

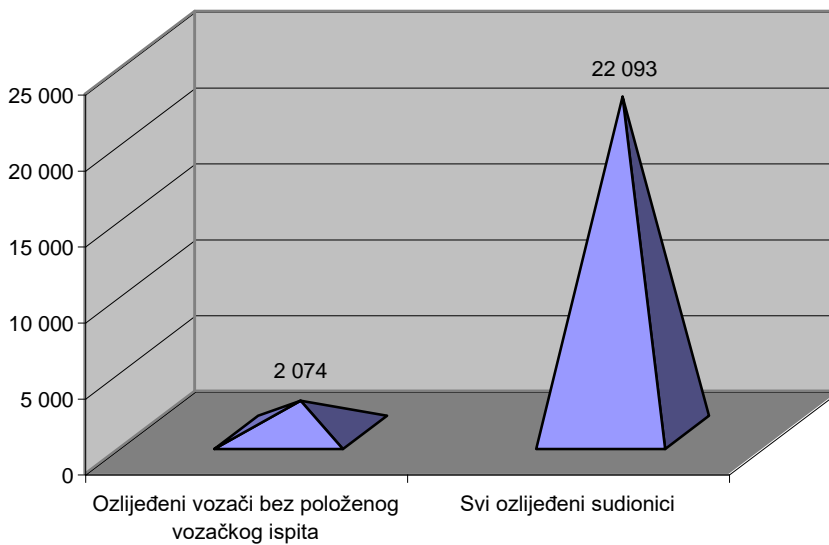

**Grafikon 17: Ozlijeđeni vozači bez položenog vozačkog ispita u 2001.
Ukupno 13 384 vozača.**

- Ozlijeđeni vozači s položenim vozačkim ispitom
- Ozlijeđeni vozači bez položenog vozačkog ispita

Grafikon 18: Ozlijeđeni vozači bez položenog vozačkog ispita u odnosu na sve ozlijeđene sudionike prometnih nezgoda u 2001.

Nastradala djeca*

U prometnim je nezgodama sudjelovalo 7097 djece (4475): njih 354 kao vozači (372), 5954 kao putnici (3365), 785 kao pješaci (732), dva jahača (jedan) i dva goniča (pet).

Od ukupnog broja nastradalih osoba djece je 1904 ili 8.5% (8.5%): 924 ili 48.5% djece stradalo je u svojstvu putnika (46.9%), 744 ili 39.1% kao pješaci (39%), 234 ili 12.3% kao vozači (13.9%) te dvoje djece jahača (1).

Poginulo je **27** ili 1.4% od ukupnog broja stradale djece (26 ili 1.4%), a ozlijeđeno ih je 1877 ili 98,6% (1774 ili 98.6%). To je 4.2 % od svih poginulih sudionika (4%) i 8,5% od svih ozlijeđenih (8.7%). Najviše je djece, njih 13 (12), poginulo u svojstvu pješaka, 11 u svojstvu putnika (10) i troje kao vozači (4).

Ukupan broj nastradale djece u 2001. veći je za 104 ili 5.8%. Poginulih je za jedan više ili 3.8% i ozlijeđenih je više za 103 ili 5.8%. Uspoređujući broj stradale djece s ukupnim brojem nastradalih osoba, uočava se da je jednak njihov udio u stradavanju (smanjenje za 0.6), ali je zato udjel u smrtnom stradavanju veći za 0.2 posto.

Uporaba sigurnosnog pojasa i zaštitne kacige

Od 182 847 vozača i putnika - sudionika prometnih nezgoda (152 603) bilo je 152 783 ili 83,6% vozača i putnika osobnih automobila (126 784), a 4026 ili 2,2% vozača i putnika motocikla i mopeda (3919). **Od toga je broja njih 114 262 ili 74.8% (70.6%) tijekom vožnje bilo vezano sigurnosnim pojasom, a njih 1335 ili 33.2% koristilo je zaštitnu kacigu (24.9%).**

Od 344 poginula u osobnim automobilima, njih 231 ili 67.2%, tijekom vožnje nije bilo vezano sigurnosnim pojasom, a 113 ili 32.8% ih je bilo vezano.

Osobito zabrinjavaju podaci o (ne)nošenju zaštitne kacige. Od 56 poginulih na mopedima ili motociklima 39 ili 69.6% u trenutku nezgode na glavi nije imalo zaštitnu kacigu. Sedamnaest poginulih ili 30.4% tijekom vožnje nosilo je kacigu.

*Osobe do 14 godina starosti

Tablica 12
Vrijeme smrti sudionika koji su koristili sigurnosni pojas ili zaštitnu kacigu

Poginuli sudionici	Ukupno	Na mjestu nezgode	Tijekom prijevoza do zdravstvene ustanove	Do 30 dana poslije nezgode
Koji su koristili sigurnosni pojas	113	84	5	24
Koji su koristili zaštitnu kacigu	17	14	1	2
Ukupno	130	98	6	26

Vrijeme smrti sudionika

Na mjestu nesreće umrlo je 64.5% sudionika i to u naseljima 60.4%, a izvan naselja 39.6%, tijekom prijevoza 10.0% - u naseljima 70.8% a izvan njih 29.2% i tijekom liječenja do 30 dana 25.5% - u naseljima 73.9% i izvan njih 26.1 posto.

Od ukupnog broja poginulih u naseljima na mjestu prometne nezgode umrlo je 60.0%, tijekom prijevoza 11.0% te za vrijeme liječenja 29.0 posto. Od ukupno poginulih izvan naselja na mjestu prometne nezgode umrlo je 72.7%, tijekom prijevoza 8.4% i za vrijeme liječenja tijekom 30 dana 18,9% osoba.

Više je osoba poginulo u naselju – 64.9%, nego izvan naselja, što je proporcionalno većem broju nezgoda u naseljima nego izvan njih. Manje od 2/3 poginulih u naselju umre već na mjestu prometne nezgode, a izvan naseljenih mjesta na mjestu nezgode umre gotovo ¾ sudionika.

Vrijeme smrti sudionika - razdoblje 1997. - 2001.						
Godina		1997.	1998.	1999.	2000.	2001.
Ukupno	Ukupno	714	646	662	655	647
	Na mjestu nezgode	425	386	412	394	417
	Tijekom prijevoza do zdravstvene ustanove	106	85	71	87	65
	Do 30 dana poslije nezg	183	175	179	174	165
U naselju	Ukupno	503	463	452	479	420
	Na mjestu nezgode	276	266	264	265	252
	Tijekom prijevoza do zdravstvene ustanove	79	64	45	75	46
	Do 30 dana poslije nezg	148	133	143	139	122
Izvan naselja	Ukupno	211	183	210	176	227
	Na mjestu nezgode	149	120	148	129	165
	Tijekom prijevoza do zdravstvene ustanove	27	21	26	12	19
	Do 30 dana poslije nezg	35	42	36	35	43

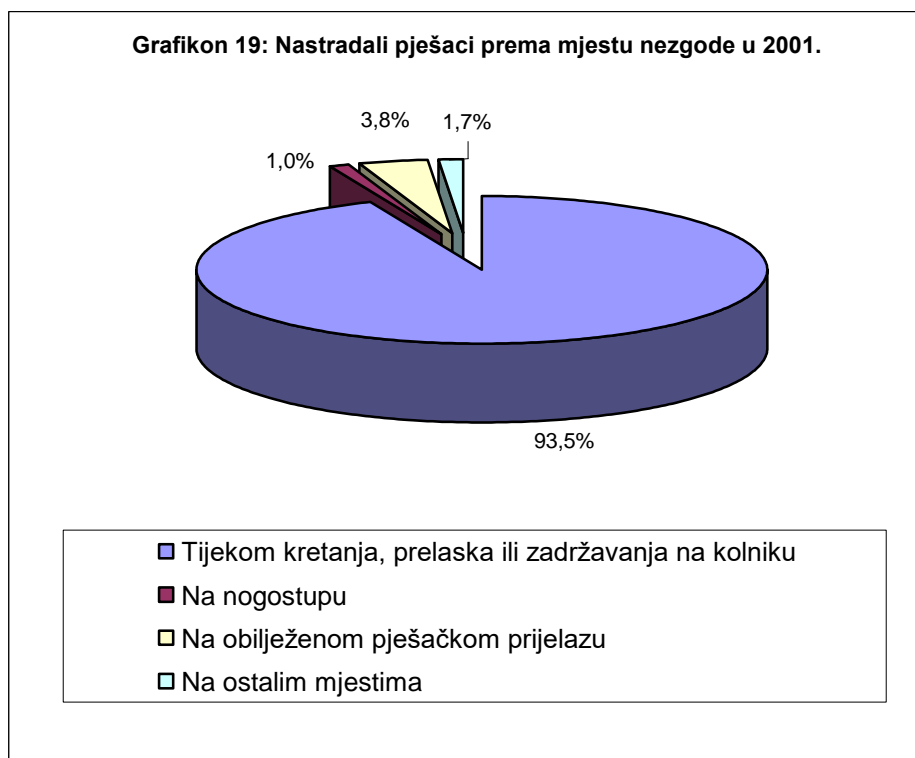
Nastradali pješaci

Od ukupnog broja prometnih nezgoda 2607 bilo je naleta na pješaka (2424). U tim su nezgodama stradale 2693 osobe, što je 11.8% od ukupnog broja nastradalih osoba (11.8%).

Poginula su 142 pješaka ili 5.1% (107 ili 4.3%), što je 21.9% od ukupnog broja poginulih sudionika u prometu. Ozlijeđenih pješaka bilo je 2618 (2492), što je 11.8% (12,2%) od svih ozlijeđenih sudionika u prometnim nezgodama.

U usporedbi s prošlom godinom ukupan broj stradalih pješaka veći je za 161 ili 6.2% (veći za 210 ili 8.8%). Poginulih pješaka više je za 35 ili 32,7%, a ozlijeđenih je više za 126 ili 5.1 posto.

Najviše pješaka stradalo je dok su se kretali, prelazili ili zadržavali na kolniku. Nastradalo ih je 2581 ili 93,5% (2481). Na obilježenom pješačkom prijelazu nastradala su 104 pješaka ili 3,8% (98), na ostalim mjestima 47 ili 1,7% (39) i na nogostupu 28 ili 1,0% (31). Zanimljivo je da je najviše pješaka stradalo na ravnom potezu ceste, njih 1486 ili 53.8% od ukupnog broja stradalih pješaka.

Djeca pješaci

Od ukupnog broja stradalih pješaka, njih 744 ili 27.0 % bila su djeca (702 ili 27%), od kojih je 13 (12) ili 1,7% poginulo.

Uspoređujući s podacima iz 2000. godine, ukupan broj nastradale djece pješaka u 2001. je veći za 42 ili 6.0%, od kojih je poginulih jedan više ili 8.3%, a ozlijeđenih je više za 41 ili 5,9 posto.

Prema mjestu stradavanja djece pješaka najviše ih je stradalo tijekom kretanja, prelaska ili zadržavanja na kolniku 702 ili 94.4% (665 ili 94,7%), na obilježenom pješačkom prijelazu 27 ili 3,6% (23 ili 3,3%), na nogostupu dvoje ili 0,3% (troje ili 0,4%) te na ostalim mjestima 13 ili 1,7 posto.

U odnosu prema ukupnom broju stradalih pješaka tijekom kretanja, prelaska ili zadržavanja na kolniku na djecu pješake otpada 26.7% (27.4%), 26.0% na obilježenom pješačkom prijelazu (23.5%), na nogostupu 7.1% (9.7%) te na ostalim mjestima 27.7% (28,2) posto.

Svih trinaestoro poginule djece (12) stradalo je tijekom kretanja, prelaska ili zadržavanja na kolniku.

Stranci kao sudionici prometnih nezgoda

U prometnim nezgodama sudjelovalo je 15 059 ili 8.1% stranaca (17 912), od ukupnog broja sudionika. Nastradalo je 1440 (1500) stranaca ili 9.6% (7,2%). Poginulo je 58 (45) ili 9.0% (7,1%) stranaca od ukupno poginulih, a ozlijeđeno ih je 1382 (1455) ili 6.3% (7,1%) od ukupno ozlijeđenih osoba.

Najviše je nastradalo državljana Bosne i Hercegovine 277 (250) ili svaki peti nastradali stranac, a potom državljani: Slovenije 224 (213), Njemačke 182 (134), Češke 141 (109), Italije 137 (143), Poljske 89, Mađarske 78, Austrije 77 i tako dalje.

Najviše je poginulih državljana Bosne i Hercegovine 19, Slovenije 12 i Češke 6, što je dvije trećine ukupno poginulih stranaca na hrvatskim cestama.

OKOLNOSTI KOJE SU PRETHODILE NEZGODI, POGREŠKE SUDIONIKA U PROMETU I POSLJEDICE

Najviše se prometnih nezgoda dogodilo zbog izravne vozačeve pogreške. Zabilježeno ih je 78 635 ili 96.0% (96%).

Nepropisna brzina i brzina neprimjerena uvjetima i dalje su najčešće pogreške vozača zbog čega su se dogodile 25 244 ili 30.8% svih prometnih nezgoda, a od

toga 7008 ili čak 44.8% od ukupnog broja nezgoda s nastradalim osobama. U tim je nezgodama poginulo 365 osoba ili čak 56.4% od svih poginulih, a ozlijeđeno ih je 10 303 ili 46.6% od svih ozlijeđenih.

Uspoređujući podatke iz 2000. s prošlogodišnjim podacima ukupan je broj prometnih nezgoda uzrokovanih nepropisnom brzinom i brzinom neprimjerenom uvjetima veći za 2161 ili 9.4% (3,4%). Nezgoda s nastradalim osobama više je za 463 ili 7.1% (7.8%). Broj poginulih u tim nezgodama manji je za 18 ili 4.7% (veći za 1,1%), a ozlijeđenih veći za 576 ili 5.9% (10,6%).

Prema ukupnom broju prometnih nezgoda i težini posljedica, iza nepropisne brzine i brzine neprimjerene uvjetima, slijedi nepoštivanje prednosti prolaza 8569 ili 10.5% od ukupnog broja nezgoda, što je povećanje za 616 ili 7.7%. U tim je nezgodama poginula 31 osoba ili 4.8% od svih poginulih i ozlijeđeno 3026 ili 13.7% od svih ozlijeđenih, što je smanjenje u broju poginulih za 14 ili 31.1%, a u broju ozlijeđenih povećanje za 282 ili 10.3%. Potom slijede vožnja na nedostatnoj udaljenosti 8496 ili 10.4% ukupnih nezgoda, nepropisna vožnja unatrag 7605 ili 9.3%, nepropisno uključivanje u promet 4983 ili 6.1 posto, nepropisno pretjecanje i obilaženje 4935 ili 6.0% te nezgode uzrokovane ostalim pogreškama vozača.

Među nezgodama s nastradalim osobama nepropisna brzina i brzina neprimjerena uvjetima također je jedna od najčešćih pogreška vozača zbog koje se dogodilo 7008 nezgoda ili 44.8%. Slijede nepoštivanje prednosti prolaza 2057 nezgoda ili 13.1% te nepropisno pretjecanje i obilaženje 871 nezgoda ili 5.6 posto. Zbog te tri najgrublje i sve učestalije pogreške vozača poginulo je 446 osoba ili 68.9% (74,2%) od svih poginulih, a ozlijeđeno je 14 055 osoba ili 63.6% (67,7%) od svih ozlijeđenih u prometnim nezgodama.

Zbog **pogrešaka pješaka** uzrokovano je 819 ili jedan posto prometnih nezgoda (755 ili 1%), i to: nepoštivanjem svjetlosnog znaka 123 (104) ili 0.2% svih prometnih nezgoda, neprelaskom kolnika na obilježenom pješačkom prijelazu 253 (222) ili 8.3%, nekorištenjem pothodnika (nathodnika) 9 (16) ili 0.01% i ostalim pogreškama pješaka 434 (413) ili 0.5 posto.

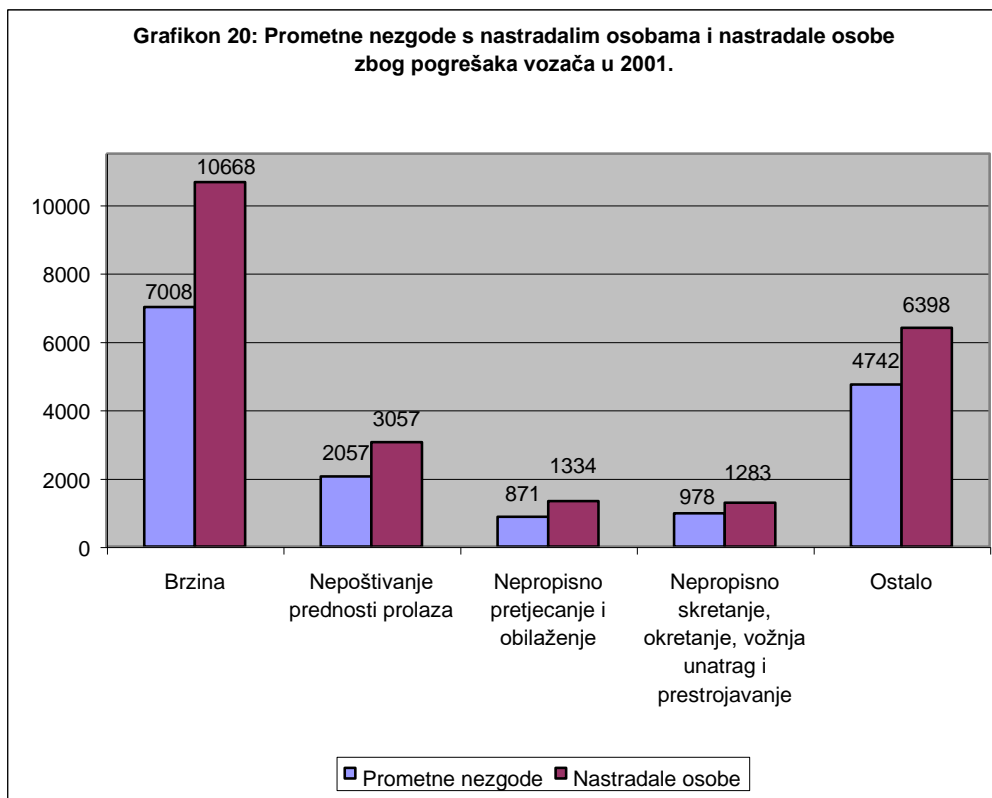
U tim je nezgodama poginulo 27 (11) osoba ili 4.2% od svih poginulih, a ozlijeđeno ih je 740 (686) ili 3.3% od svih ozlijeđenih.

Zbog **pogrešaka drugih sudionika** uzrokovane su 822 (706) ili 1% prometnih nezgoda (584 ili 0,8%). U tim nezgodama poginulo je 10 (7) osoba ili 1.5% od svih poginulih, a ozlijeđeno ih je 162 (181) ili 0.7% od svih ozlijeđenih.

Drugim okolnostima uzrokovano je 1635 (1505) ili 2.0% prometnih nezgoda, a od toga zbog neočekivane pojave opasnosti na cesti 1389 (1420) ili 1.7% svih prometnih nezgoda.

Tablica 14
Prometne nezgode prema okolnostima koje su prethodile u 2001.

Okolnosti koje su prethodile	Prometne nezgode					Nastradale osobe		
	Ukupno	Samo s materijalnom štetom	S nastradalim osobama			Ukupno	Poginulo	Ozlijeđeno
			Ukupno	S poginulim osobama	S ozlijeđenim osobama			
UKUPNO	81 911	66 255	15 656	577	15 079	22 740	647	22 093
POGREŠKE VOZAČA	78 635	63 961	14 674	543	14 131	21 680	610	21 070
- nepropisna brzina	3 629	2 448	1 181	52	1 129	1 796	57	1 739
- brzina neprimjerena uvjetima	21 615	15 789	5 827	275	5 552	8 872	308	8 564
- vožnja na nedostatnoj udaljenosti	8 496	7 561	935	13	922	1 359	14	1 345
- kasno uočavanje opasnosti	937	752	185	13	172	233	13	220
- nepropisno pretjecanje	2 462	1 790	672	34	638	1 097	44	1 053
- nepropisno obilaženje	2 473	2 274	199	6	193	237	6	231
- nepropisno mimoilaženje	2 762	2 468	294	9	285	505	10	495
- nepropisno uključivanje u promet	4 983	4 381	602	3	599	765	4	761
- nepropisno skretanje	3 691	3 091	600	15	585	817	15	802
- nepropisno okretanje	634	559	75	2	73	109	2	107
- nepropisna vožnja unatrag	7 605	7 410	195	2	193	199	2	197
- nepropisno prestrojavanje	2 056	1 948	108		108	158		158
- nepoštivanje pred. prolaza	8 569	6 512	2 057	29	2 028	3 057	31	3 026
- nepropisno parkiranje	209	195	14		14	15		15
- naglo usporavanje-kočenje	58	37	21		21	29		29
- nepoštivanje svjet. znaka	938	662	276	8	268	427	9	418
- neosiguran teret na vozilu	275	267	8		8	10		10
- nemarno post. s vozilom	690	606	84	2	82	106	2	104
- ostale pogreške vozača	6 553	5 211	1 352	80	1 261	1 889	93	1 796
POGREŠKE PJEŠAKA	819	83	736	26	710	767	27	740
- nepoštivanje svjet. znaka	123	20	103	4	99	108	4	104
- nekorištenje obilj. prijelaza	253	19	234	3	231	246	3	243
- nekorištenje poth.-nath.	9	1	8	1	7	9	1	8
- ostale pogreške pješaka	434	43	391	18	373	404	19	385
OSTALE POGREŠKE	822	668	154	8	146	172	10	162
DRUGE OKOLNOSTI	1 635	1 543	92	0	92	121	0	121
- neočekivana pojava opasnosti na cesti	1 389	1 323	66		66	78		78
- zbunjujuća prometna signalizacija	7	7	0					
- iznenadni kvar vitalnog dijela vozila	239	213	26		26	43		43

Tablica 15

Vozila koja su sudjelovala u prometnim nezgodama, prema vrsti vozila i nastradale osobe u tim vozilima 2001.

Vrsta vozila	Broj vozila prema vrsti nezgode			Nastradale osobe		
	Ukupno	Nezgode samo s materijalnom štetom	Nezgode s nastradalima	Ukupno	Poginulo	Ozlijeđeno
UKUPNO	153 367	126 983	26 384	19 986	505	19 481
Moped	1 866	794	1 072	1 090	20	1 070
Motocikl	1 742	752	990	1 071	36	1 035
Osobni automobil	125 559	105 713	19 846	15 408	342	15 066
Autobus	2 105	1 734	371	246	2	244
Teretni automobil	13 869	11 974	1 895	646	16	630
Kombinirani automobil	1 134	959	175	145	6	139
Traktor	1 079	763	316	222	23	199
Bicikl	1 484	350	1 134	1 058	57	1 001
Tramvaj	380	289	91	39		39
Zaprežno vozilo	20	14	6	5	1	4
Ostala vozila	4 129	3 641	488	56	2	54

KAZNENA DJELA PROTIV SIGURNOSTI JAVNOG PROMETA

U protekloj godini zabilježeno je 2621 (2569) kazneno djelo protiv sigurnosti cestovnog prometa, (članak 272. i 273. KZ RH). Prijavljeno je 2475 (2439) osoba.

Od ukupnog broja kaznenih djela protiv sigurnosti cestovnog prometa nepoznati počinitelji izazvali su 227 (228) prometnih nesreća. Naknadno su otkriveni počinitelji 183 kaznena djela (prethodne godine 174), a ostao je neotkriven počinitelj 44 kaznena djela.

INTERVENCIJE I PODUZETE MJERE

U protekloj godini poduzeto je 816 480 različite mjera u prometu (931 262). Zabilježeno je 250 756 vozača s kaznenim bodovima. Vozača s jednim kaznenim bodom bilo je 82 526, s dva kaznena boda 63 415, s tri kaznena boda 66 343, s četiri kaznena boda 17 990 te s pet i šest kaznenih bodova 15 436 i 5046 sa sedam i više kaznenih bodova.

Najviše vozača koji su izgubili vozačku dozvolu zbog sedam i više kaznenih bodova zabilježeno je u Policijskoj upravi zagrebačkoj (1060), Policijskoj upravi primorsko-goranskoj (483), Policijskoj upravi osječko-baranjskoj (472) te u Policijskoj upravi splitsko-dalmatinskoj (448).

Mjere Ministarstva unutarnjih poslova prema sudionicima u prometu od 1997. do 2001.										
GODINA	Utvrđeno prekršaja za koje su podneseni zahtjevi za pokretanje prekršajnog postupka	Utvrđeno prekršaja za koje su naplaćene kazne	Zaštitne mjere protiv vozača koji su skupili 5 i 7 kaznenih bodova	Vozači s negativnim bodovima						Ukupno vozača s negativnim bodovima
				Broj bodova						
				1	2	3	4	5-6	7 i više	
1997.	433 441	723 570	64 757	74 748	39 062	33 989	7 829	6 908	3 125	165 661
1998.	300 715	903 107	71 506	109 410	70 141	60 396	18 172	16 967	8 828	283 914
1999.	307 590	892 930	68 935	98 999	65 206	63 780	18 789	16 994	6 731	270 499
2000.	186 966	744 296	68 862	92 373	67 656	61 869	18 711	15 557	5 526	261 692
2001.	193 181	623 299	29 745	82 526	63 415	66 343	17 990	15 436	5 046	250 756

ZAKLJUČAK

Stanje sigurnosti u cestovnom prometu u 2001. godini obilježeno je ukupnim povećanjem broja prometnih nezgoda i lakše i teže ozlijeđenih osoba. Međutim, broj prometnih nezgoda s poginulim osobama i broj poginulih osoba manji je nego prethodne godine.

Sve opisano u 2001. godini dogodilo se pri daljnjem povećanju obujma prometa stranih vozila. Promet navedenih vozila preko državne granice povećan je za osam posto u odnosu na prethodnu godinu.

Isto tako u unutarnjem prometu, u ljetnim mjesecima za vrijeme turističke sezone, promet na državnim i važnijim županijskim cestama znatno je povećan.

Potrebno je naglasiti da je broj vozila i vozača iz godine u godinu u porastu.

Uvažavajući te okolnosti, može se reći da je, u osnovi, ostvaren strateški cilj smanjenja najtežih posljedica prometnih nezgoda u 2001. godini, odnosno, smanjen je broj prometnih nezgoda s poginulim osobama kao i broj poginulih osoba.

U 2002. i idućih godina, očekuje se daljnji rast navedenih činitelja koji će neminovno utjecati na povećanje broja nezgoda pa **strateška odrednica** Ministarstva unutarnjih poslova i nadalje ostaje **smanjenje najtežih posljedica** - poginulih i teško ozlijeđenih osoba.

PRILOG I.

Prometne nezgode i nastradale osobe po policijskim upravama i postajama u 2001.								
Policijske uprave i policijske postaje	Prometne nezgode					Nastradale osobe		
	Ukupno	Samo s materijalnom štetom	S nastradalim osobama			Ukupno	Poginulo	Ozlijeđeno
			Svega	S poginulim osobama	S ozlijeđenim osobama			
REPUBLIKA HRVATSKA	81 911	66 255	15 616	577	15 079	22 740	647	22 093
ZAGREBAČKA	23 135	19 342	3 793	91	3 702	5 532	101	5 431
Dugo Selo	412	269	143	3	140	221	3	218
Ivanić-Grad	361	252	109	2	107	162	2	160
Jastrebarsko	397	250	147	3	144	226	3	223
Vrbovec	423	290	133	5	128	187	5	182
Sv. I. Zelina	267	174	93	2	91	135	2	133
Velika Gorica	1 087	913	174	8	166	249	9	240
Zaprešić	559	406	153	7	146	235	8	227
Samobor	835	687	148	2	146	207	2	205
Sesvete	1 307	1 024	283	4	279	415	4	411
Zagreb I PPRP	9 596	8 263	1 333	20	1 313	1 884	21	1 863
Zagreb II PPRP	7 891	6 814	1 077	35	1 042	1 611	42	1 569
KRAPINSKO-ZAGORSKA	1 351	853	498	20	478	739	20	719
Donja Stubica	116	75	41	1	40	60	1	59
Klanjec	23	13	10	0	10	18	0	18
Krapina	1 100	688	412	16	396	600	16	584
Zlatar Bistrica	68	46	22	2	20	37	2	35
Pregrada	44	31	13	1	12	24	1	23
SISAČKO-MOSLAVAČKA	2 666	2 101	565	32	533	831	33	798
Dvor	35	26	9	0	9	13	0	13
Glina	95	76	19	0	19	25	0	25
Hrv. Kostajnica	86	62	24	0	24	24	0	24
Kutina	783	606	177	15	162	295	15	280
Novska	230	154	76	6	70	96	6	90
Petrinja	285	231	54	2	52	67	2	65
Sisak	1 100	906	194	9	185	290	10	280
Gvozd	52	40	12	0	12	21	0	21

Policijske uprave i policijske postaje	Prometne nezgode					Nastradale osobe		
	Ukupno	Samo s materijalnom štetom	S nastradalim osobama			Ukupno	Poginulo	Ozlijeđeno
			Svega	S poginulim osobama	S ozlijeđenim osobama			
KARLOVAČKA	3486	2926	560	37	523	876	51	825
Duga Resa	730	580	150	8	142	239	13	226
Karlovac	1556	1357	199	18	181	309	25	284
Ogulin	490	387	103	1	102	144	1	143
Ozalj	151	130	21	3	18	25	3	22
Slunj	478	403	75	7	68	134	9	125
Vojnić	81	69	12	0	12	25	0	25
VARAŽDINSKA	2089	1620	469	22	447	634	23	611
Ivanec	346	242	104	4	100	136	4	132
Ludbreg	217	147	70	5	65	88	5	83
Novi Marof	329	256	73	5	68	107	5	102
Varaždin	1197	975	222	8	214	303	9	294
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	1735	1286	449	19	430	619	22	597
Đurđevac	355	273	82	5	77	103	8	95
Koprivnica	865	625	240	9	231	330	9	321
Križevci	515	388	127	5	122	186	5	181
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	1936	1467	429	18	451	645	18	627
Bjelovar	1040	774	226	8	258	367	8	359
Čazma	187	146	41	1	40	53	1	52
Daruvar	296	230	66	3	63	95	3	92
Garešnica	245	193	52	1	51	69	1	68
Grubišno Polje	168	124	44	5	39	61	5	56
PRIMORSKO-GORANSKA	8833	7426	1407	41	1366	1910	49	1861
Crikvenica	527	414	113	2	111	154	2	152
Čabar	64	54	10	0	10	13	0	13
Delnice	316	223	93	2	91	145	3	142
Krk	688	558	130	5	125	185	9	176

Policijske uprave i policijske postaje	Prometne nezgode					Nastradale osobe		
	Ukupno	Samo s materijalnom štetom	S nastradalim osobama			Ukupno	Poginulo	Ozlijeđeno
			Svega	S poginulim osobama	S ozlijeđenim osobama			
Opatija	1381	1160	221	4	217	304	4	300
Rab	150	113	37	0	37	46	0	46
Rijeka	5196	4484	712	22	690	911	23	888
Vrbovsko	304	234	70	5	65	125	6	119
Mali Lošinj	207	186	21	1	20	27	2	25
LIČKO-SENJSKA	1645	1371	274	13	261	447	14	433
Donji Lapac	5	5	0	0	0	0	0	0
Gospić	285	233	52	3	49	75	3	72
Karlobag	199	174	25	0	25	38	0	38
Otočac	257	213	44	1	43	60	1	59
Novalja	95	80	15	0	15	18	0	18
Senj	312	268	44	2	42	65	2	63
Korenica	492	398	94	7	87	191	8	183
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	1062	750	312	18	294	434	19	415
Orahovica	117	86	31	1	30	39	1	38
Slatina	269	193	76	5	71	98	6	92
Voćin	3	3	0	0	0	0	0	0
Virovitica	673	468	205	12	193	297	12	285
POŽEŠKO-SLAVONSKA	969	692	277	14	263	412	15	397
Pakrac	186	133	53	2	51	76	2	74
Požega	364	271	93	4	89	146	5	141
Pleternica	128	89	39	3	36	50	3	47
Požega PPRP	291	199	92	5	87	140	5	135
BRODSKO-POSAVSKA	1829	1279	550	28	522	815	29	786
Nova Gradiška	409	279	130	6	124	186	7	179
Slavonski Brod	1420	1000	420	22	398	629	22	607
ZADARSKA	3810	3097	713	23	690	1068	28	1040
Benkovac	174	141	33	2	31	53	2	51
Stankovci	20	12	8	0	8	16	0	16

Policijske uprave i policijske postaje	Prometne nezgode					Nastradale osobe		
	Ukupno	Samo s materijalnom štetom	S nastradalim osobama			Ukupno	Poginulo	Ozlijeđeno
			Svega	S poginulim osobama	S ozlijeđenim osobama			
Biograd n/m	263	209	54	5	49	84	8	76
Gračac	286	228	58	8	50	107	10	97
Obrovac	194	156	38	1	37	74	1	73
Pag	109	79	30	0	30	36	0	36
Zadar	2764	2272	492	7	485	698	7	691
OSJEČKO-BARANJSKA	3989	3172	817	31	786	1261	33	1228
Beli Manastir	302	222	80	3	77	150	3	147
Donji Miholjac	214	156	58	4	54	86	4	82
Đakovo	503	353	150	6	144	235	7	228
Našice	456	359	97	5	92	134	5	129
Osijek	2155	1809	346	10	336	511	11	500
Valpovo	359	273	86	3	83	145	3	142
ŠIBENSKO-KNINSKA	2116	1649	467	24	443	708	31	677
Dрниš	160	111	49	4	45	79	4	75
Knin	419	324	95	3	92	143	3	140
Vodice	260	209	51	2	49	90	2	88
Šibenik	1277	1005	272	15	257	396	22	374
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	2079	1614	465	29	436	708	32	676
Vinkovci	1129	900	229	13	216	346	14	332
Vukovar	386	310	76	1	75	119	1	118
Ilok	34	26	8	0	8	8	0	8
Županja	465	339	126	12	114	204	14	190
Drenovci	65	39	26	3	23	31	3	28
SPLITSKO-DALMATINSKA	9612	7917	1695	60	1635	2483	66	2417
Brač	181	136	45	1	44	63	1	62
Hvar	156	106	50	3	47	76	3	73
Imotski	507	348	159	5	154	256	6	250
Makarska	666	539	127	6	121	205	6	199
Omiš	544	457	87	6	81	122	6	116
Sinj	765	606	159	10	149	267	12	255

Policijske uprave i policijske postaje	Prometne nezgode					Nastradale osobe		
	Ukupno	Samo s materijalnom štetom	S nastradalim osobama			Ukupno	Poginulo	Ozlijeđeno
			Svega	S poginulim osobama	S ozlijeđenim osobama			
Split	6071	5178	893	26	867	1237	28	1209
Trogir	557	423	134	3	131	201	4	197
Vis	49	36	13	0	13	14	0	14
Vrgorac	116	88	28	0	28	42	0	42
ISTARSKA	6604	5425	1179	29	1150	1669	31	1638
Buje	375	321	54	2	52	86	3	83
Umag	663	571	92	5	87	132	5	127
Buzet	188	150	38	0	38	49	0	49
Labin	614	484	130	1	129	205	1	204
Pazin	397	303	94	1	93	120	1	119
Poreč	1316	1066	250	8	242	339	9	330
Pula	2461	2074	387	9	378	541	9	532
Rovinj	590	456	134	3	131	197	3	194
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	1802	1411	391	13	378	552	17	535
Ston	121	98	23	2	21	29	3	26
Dubrovnik	1031	790	241	7	234	328	10	318
Opuzen	32	27	5	1	4	12	1	11
Korčula	135	96	39	1	38	57	1	56
Lastovo	8	8	0	0	0	0	0	0
Metković	304	252	52	2	50	79	2	77
Ploče	171	140	31	0	31	47	0	47
MEDIMURSKA	1163	857	306	15	291	397	15	382
Čakovec	1163	857	306	15	291	397	15	382

RAŠČLAMBA PROMETNIH NEZGODA MLADIH VOZAČA

UVOD

Ova raščlamba bavi se pitanjem mladih osoba kao **sudionika** prometnih nezgoda s posebnim naglaskom na **mlade vozače** sudionike prometnih nezgoda u kojima je netko poginuo. Najniža dobna granica **sudionika** je 18 godina, a gornja 24 godine, dok u skupini **mladih vozača** najniža dobna granica nije ograničena, a gornja dobna granica su navršene 24 godine.

Ovom raščlambom obuhvaćeni su vozači motornih vozila (nema osoba mlađih od 14 godina budući da ta dobna skupina nije zabilježena u navedenim nezgodama). Udjel vozača mlađih od 18 godina je osam posto. Nadalje, promatrane su i posljedice za ostale sudionike u prometnim nezgodama koje su prouzrokovali i u kojima su sudjelovali mladi vozači.

OPĆI PODACI

Na području Republike Hrvatske u 2000. dogodilo se 73 387 prometnih nezgoda: 578 ili 0,8% s poginulim osobama; 13 852 ili 18,9% s ozlijeđenim osobama, a u 58 957 ili 80,3% nezgoda posljedica je bila samo materijalna šteta³. U navedenim nezgodama sudjelovalo je 155 736 osoba, poginulo ih je 655, a 20 501 osoba je ozlijeđena.

MLADI SUDIONICI

U prometnim su nezgodama sudjelovala 32 742 mlada sudionika, što je 21% od svih sudionika. Od tog broja, u prometnim nezgodama s poginulim osobama sudjelovalo ih je 375, a u nezgodama s ozlijeđenim 8626.

U svim nezgodama, a prema svojstvu sudionika, zabilježeno je 26 290 mladih vozača ili 20,5% od svih vozača u prometnim nezgodama, 6155 ili 25,2% od svih putnika i 281 ili samo 9,9% od svih pješaka. Vidljivo je da su mladi ljudi, kad se radi o prometnim nezgodama, najčešće vozači ili putnici.

Prošle godine poginulo je 135 mladih osoba, što je 20,6% od svih poginulih u prometnim nezgodama. Teško ih je ozlijeđeno 976 ili 21,7% od ukupnog broja teško ozlijeđenih, a lakše ozlijeđenih je 4341 ili 27,1% od svih lakše ozlijeđenih u prometnim nezgodama.

³ U većini zemalja razvijenog svijeta policija ne bilježi prometne nezgode u kojima je nastala samo materijalna šteta.

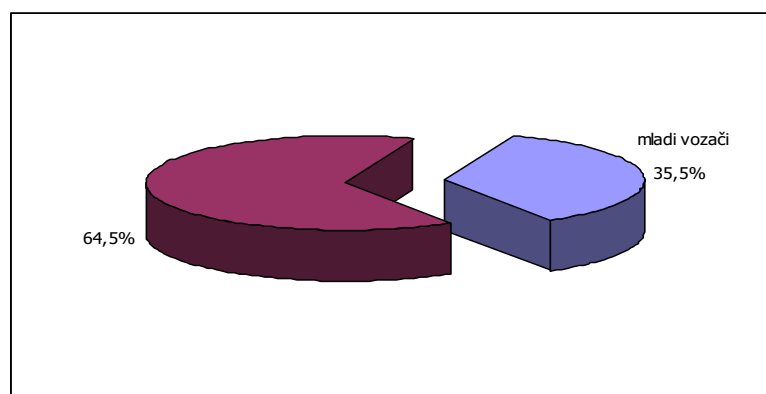
MLADI VOZAČI

Prema mjerodavnim podacima u Republici Hrvatskoj ima 250 700 mladih vozača, što je 13,9% od ukupnog broja vozača.

Prometne nezgode

U 2000. godini mladi vozači sudjelovali su u 25 160 prometnih nezgoda, što je 34,3% od svih prometnih nezgoda. Bili su sudionici 205 nezgoda s poginulim osobama ili u 35,5% takvih nezgoda. U nezgodama s ozlijeđenim osobama sudjelovali su u 5760 slučajeva, što je 41,6% od svih nezgoda s ozlijeđenima.

Prometne nezgode s poginulim osobama u kojima su sudjelovali mladi vozači

Posljedice za sudionike

U prometnim nezgodama kojih su sudionici bili mladi vozači poginulo je 236 osoba ili 36% od svih poginulih. U tim nezgodama teško su ozlijeđene 1862 osobe ili 41,4% svih teško ozlijeđenih, a lakše 7097 ili 44,3% svih lakše ozlijeđenih.

Odgovornost⁴ mladih vozača

Prometne nezgode s poginulim osobama

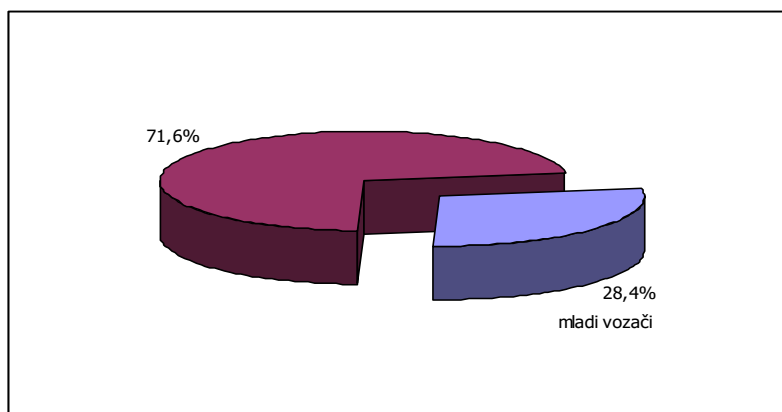
Mladi vozači skrivili su 162 prometne nezgode u kojima je bilo poginulih, što je 28% od svih nezgoda s poginulim i 79% nezgoda s poginulima u kojima su sudjelovali.

⁴ Vozači koji su po nalazu policije uzrokovali nezgode - načelo "pretpostavljene" krivnje

Poginule osobe

U nezgodama s poginulim osobama koje su prouzrokovali mladi vozači smrtno je stradalo 185 osoba ili 28,2% svih poginulih. Mladih vozača poginulo je 69, što je 10,5% od svih poginulih i 37,3% od poginulih u nezgodama koje su uzrokovali mladi vozači.

Poginule osobe u nezgodama koje su prouzrokovali mladi vozači

Poginuli prema svojstvu sudionika

Osim navedenih poginulih mladih vozača, u istim prometnim nezgodama poginula su 24 vozača iz vozila s kojima su se mladi vozači sudarili. Nadalje, poginula su 63 putnika ili 33,9% od svih poginulih putnika i 30 pješaka, odnosno 28% svih poginulih pješaka.

Posebna stanja

Mladi vozači, krivci za prometne nezgode, u 46 nezgoda bili su pod utjecajem alkohola, što je 28,4 % od nezgoda koje su oni prouzročili. U četiri slučaja bili su pod utjecajem različitih lijekova.

Prometne nezgode mladih vozača s poginulim osobama i posljedice za sudionike po mjesecima u 2000. godini

Mjesec	Nezgode s poginulima	Ukupno poginulo osoba	Poginuli mladi vozači	Poginuli vozači drugih vozila	Poginuli putnici	Poginuli pješaci
Siječanj	9	10	4	-	5	1
Veljača	5	6	2	-	2	2
Ožujak	11	15	6	2	6	1
Travanj	14	14	6	3	3	2
Svibanj	15	19	7	4	7	1
Lipanj	18	19	5	4	6	4
Srpanj	17	18	7	2	6	3
Kolovoz	20	21	9	3	5	4
Rujan	17	21	4	3	11	3
Listopad	10	12	4	1	4	3
Studenj	14	18	9	-	6	3
Prosinac	12	13	6	2	2	3
UKUPNO	162	186	69	24	63	30

ZAKLJUČAK

Činjenica je da je već godinama prisutan problem mladih osoba u prometu i njihov udjel u uzrokovanju teških prometnih nezgoda, posebice mladih vozača. Dakako, problem je nemoguće riješiti brzo, ali ga treba rješavati postupno kroz zakonsku regulativu, promidžbu i stalni nadzor. Određenih pomaka ima, primjerice u Nacionalnom programu sigurnosti cestovnog prometa 2001. - 2005. predviđene su posebne djelatnosti vezane za mlade vozače od poboljšanja izobrazbe novih vozača do izmjene zakonske regulative u smislu uvođenja privremene vozačke dozvole i još nekih ograničenja za mlade vozače.

Pitanje mladih vozača i njihovog ponašanja u prometu nije posebnost našeg prostora. Mnoge razvijene zemlje svijeta vrlo dobro poznaju taj problem i s njim se suočavaju na različite načine, no njihovo iskustvo našim bi stručnjacima moglo biti korisno. Neka rješenja, kao što su zabrana vožnje u noćnim satima, probne vozačke dozvole, ograničenje brzine kojom se smiju kretati bilo bi lako primijeniti i u našim uvjetima.

Europska iskustva ukazuju da prigodom rješavanja problema mladih vozača treba uzeti u obzir nekoliko čimbenika, među kojima, kulturno i sociološko okruženje jer ono uz svakodnevni život osobe objašnjava i ponašanje na cesti; razvijena društva ušla su u eru globalne komunikacije gdje su brzina, rizik i pustolovina nove vrijednosti i integralni dio društva; potrebno je odrediti ciljnu skupinu koja, što je moguće vjernije, predstavlja mlade vozače te im prenijeti jasnu i jednostavnu poruku, uzimajući u obzir njihova specifična obilježja, a ne pristupati im jednoobrazno kao da su svi mladi isti.

Ova raščlamba trebala bi biti oblik pomoći pri ostvarenju samo jednog cilja, a to je smanjiti broj prometnih nezgoda s najtežim posljedicama u kojima sudjeluju, koje uzrokuju i u kojima stradavaju mladi vozači.